

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

MISKOLCON, 1930. ÉVI
OKTÓBER HÓ 30-IK NAPJÁN
TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA KÁROLY
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

166. SZÁM.

SÁROSPATAK.

NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN

1930.

A tiszáninneri református egyházkerület 1930. évi október hó 30-án rendes közgyűlést tartott Miskolcon Cziáky Endre h. püspök és Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak :

Az abaúji egyházmegyéből: Cziáky Endre esperes, Farkasfalvi Farkas Géza gondnok, Medgyasszay András, Farkas Elek lelkészi részről; Tolnay Gyula világi részről.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Farkas István esperes, Lipcsey Péter h. gondnok, Gaál Ferenc, dr. Enyedy Andor, Nádházy Bertalan lelkészi részről; dr. Molnár Gyula, Zsóry Lajos, Kun András világi részről.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Meczner Béla gondnok, Kun Zoltán, Éles István, Szabó Andor lelkészi részről; dr. Kiss Sándor, dr. Meczner Tibor világi részről.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Elek József esperes, Hubay Mihály, Lengyel Gyula, Varga Imre lelkészi részről; Bárczay László, Bónis Aladár, Maklár Dezső világi részről.

A gömör-tornai egyházmegyéből: Juhász László esperes, Tókos Károly, Dózsa Jenő lelkészi részről; Horváth Elemér, Lukács Béla világi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Szalóczy Pál, Kovács István, Pósa Péter, Forgács Gyula, Szentmártony Dániel lelkészi részről; Dr. Kérészy Barna, Bernáth Aladár világi részről.

Mint tanárképviselők: dr. Mátyás Ernő a sárospataki theol. akadémia, Elekes Imre a sárospataki főgimnázium, Csorba György a miskolci reálgimnázium, Péter Pál a miskolci leánygimnázium, Kovács Dezső a sárospataki tanítóképző-intézet képviselőjében.

Mint tanítóképviselők: Tóth István, Péter József.

Mint egyházkerületi jegyzők: Janka Károly fő-, Marton János, Lengyel István aljegyzők lelkészi részről; Domby László fő-, dr. Horváth Zoltán aljegyző világi részről.

Mint egyházkerületi főügyész: dr. Kérészy Barna.

Mint a sárospataki főiskola gazdasági választmányának képviselője: dr. Trócsányi József.

103. A gyöngélkedése miatt távollevő Dr. Révész Kálmán püspököt helyettesítő Cziáky Endre abaúji esperes, mint az esperesi kar nesztora, az itt szóról-szóra következő, tisztán és mélyen a szivek közérzéséből felbuzgó imádsággal vezeti be a közgyűlést:

Hozzád emeljük imádkozó lelkünket jó Istenünk, Atyánk! Hozzád, ki vezetője vagy a mi életünknek, melynek eseményeit szerető kezed gondos munkái szövögetik át, egyik napon az öröm derűbe, másik napon a bánat gyászba mártott szálaival: óh segíts meg, óh áldj meg bennünket.

Mi a Te gyermekeid, játékai a múltó időnek, valljuk és hisszük, hogy segedelmedtől nyerünk erőt, bölcsességedtől világosságot, minden közhasznú cél elérésére, minden jó munka végrehajtására.

Munkálkodásra gyűltünk össze e helyen most is jó Atyánk, hogy építsük azt az országot, melynek alapjait szent Fiad, a Krisztus az istenfélelem, az igazság, az emberszeretet nemes érceiből rakta le, hogy vezessük eseményeit, rendezzük ügyeit Jézusunk eszméjén épült evangyéliomú egyháznak, hogy annak körében minden hívő lélek megtalálja üdvét és a balsors próbái között a megnyugtató vigasztalódást.

Óh, adj minékünk Atyánk bölcsességet, az elmének és léleknek ama világosságát, mely láthatóvá teszi szemeink előtt az utat, hogy el ne tévedjünk, a célt, amely felé törekednünk kell.

Gyámolítsad gyenge erőnket, tedd szilárddá akaratumkat, hogy munkánkkal közelebb hozzuk életünkhöz a Te országodat és minden megújuló napon lélek szerint szolgálhassuk a Te örökkévaló dicsőségedet. Szent Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus nevében kérünk.

Ámen.

Egyházkerületi közgyűlés püspökhe-lyettes imádságát jegyzőkönyvébe foglalja, azért kifejezett köszönete mellett áldást kér az ihletett imádkozóra.

104. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok hivatkozva arra, hogy a közelmúltban tartott egyházkerületi közgyűlésen elnöki megnyitójában utalást tett mindazokra a fontosabb szempontokra, melyek uralják egyházi közéletünket, ezúttal csupán arra a fájdalmas veszteségre kíván kitérni, amely egyházkerületünket dr. Regéczy Józsefnek, egyházkerületünk példás buzgóságú pénztárnokának és alügyészének váratlan és korai elhunytával érte s az elhunyt érdemeit, az ő alkotó munkáinak és szerénységének virágaiból csokorba kötve, bejelenti, hogy a tárgyalás során javaslatot kíván tenni az elhunyt emlékének jegyzőkönyvi megörökítésére. Ugyancsak javaslattétel iránti bejelentést téve a gyöngékedése miatt kényszerüleg a gyűlésen meg nem jelenhetett Püspök úr személye iránti tisztelet és gyöngéd szeretetnek a közgyűlés részéről történő kifejezésére,

a közgyűlést megnyitja.

104/a. Elnökség felhívására a gyűlési tagok hivatalos névsora felolvastatván,

Közgyűlés a megjelenteket igazolja; Szepessy Zoltán, Kiss Ernő, Hodossy Béla, Zsóry György, báró Ragályi-Balassa Ferenc, Téglássy András gyűlési tagoknak bejelentett s igazolt elmaradását tudomásul veszi.

105. Cziáky Endre lelkeszi elnök, püspökhelyettes a tárgyalás megindultával szót kérve és nyerve, egy nemes és szent kötelességet teljesít, midőn Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok 20 évet betöltött, kimondhatatlan áldásokat hozó főgondnoki működéséről az egyházkerületi közgyűlés által egész terjedelmében jegyzőkönyvbe veendőnek határozott következő beszédével megemlékezik:

Főtiszt. és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Mielőtt közgyűlésünk rendes munkáját megkezdéné, méltóztassék engedni nekem párpercnyi időt egy nemes és szent kötelesség teljesítésére; arra, hogy őszinte tisztelettel és a szívünk meleg szeretetével köszöntsem gyöngélgő Püspökünk nevében is, egyházkerületünk gyülekezeteinek és közgyűlésünk alkotó tagjainak nevében is, Főgondnok úr Óméltóságát, az isteni kegyelem áldásával és szeretetével körülölelt életének ama kiemelkedő pontján és azon alkalomból, hogy ez év október hó 11-én töltötte be egyházkerületi főgondnokságának huszadik esztendejét.

Ha visszatekintünk e 20 esztendőnek a lefolyására, mint általánosan elismert erkölcsi és történeti igazságot kell kiemelni annak eseményei közül azt a beszélő valóságot, hogy Óméltósága egyéniségének nagy értékeit, egyházkerületünk anyagi, erkölcsi és kulturális ügyeinek vezetéséhez olthatatlan lelkesedését, nemes életének szilárd és ragyogó karakterét hozta és ezek erejével és fényével vezette az életét, irányította annak eseményeit mindig önzéstelen, lankeadatlan buzgósággal; és akik Főgondnok úr Óméltóságát e buzgóságos munka fáradalmi közt megfigyelték, azok tudják és megérik, hogy ez a 20 év Óméltósága életében az édes örömök forrása volt. Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Micsoda nagy és mélységes, önzetlenségben szűziesen tiszta s minden hasonlításon felülemelkedő, főleg a mai világban, egy ilyen élet-

nek a lelki világa, amely soha nem magáért fárad, hordja a gondokat, hanem másokért, a közjóért. Éppen ezért nincs és nem lehet egyházkerületünknek és közgyűlésünknek olyan tagja, aki hálás lélekkel ne állana meg az isteni akarat ama rendelkezése felett, mellyel Óméltóságát egyházkerületünk ügyeinek vezetésére kiválasztotta és elhívta. Egészen természetes, ha ennek a 20 esztendőnek az emléke most szívünkben a tisztelet, az elismerés, a hála és a szeretet érzéseit váltja ki, köszönő szót ad ajkainkra s meghatott lélekkel tesszük le Főgondnok úr Óméltósága elé egyházkerületünk erkölcsi érdemkoszorúját, amelynek borostyánleveleire a közbizalom jegyezte fel ez imádságos szavakat: áldja, védje a kegyelem Istene Óméltóságának anyaszentegyházunkra is, egyházkerületünkre is oly drága és becses életét, hogy lelki, testi jó erőben vezethesse ki egyházkerületünket és egytetemes egyházunkat a nehéz idők rettenetes megpróbáltatásaiból, a magyar szivek reménységével behintett amaz ösvényre, amely az ígéret földjére, ama magyar Kanaánba vezet, melynek tulajdonjogát ezer esztendő küzdelme és szenvedése jegyezte fel a világtörténelem és az isteni örökkévaló igazság telekkönyvébe.

Isten áldja és tartsa meg Méltóságodat!

Egyh.-kerületi közgyűlést boldog örömmel és a kegyelemre való kiválasztatásának alázatos büszkeségével tölti el az a tudat, hogy nekünk, a mi egyházkerületünknek adta a gondviselő Isten vezérül, órallóul, hitben, szeretetben, kötelességteljesítésben az elsők elsejéül Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok urat, akinek élete kora ifjúságától beleültetve anyaszentegyházunk termőföldjébe, abban törzse úgy meggyökerezett, koronája úgy elterebélyesedett, hogy áldott és gazdagon gyümölcsöző ágai érett és ízletes gyümölcsöket

meghálálhatatlan bőséggel hozták meg és hullatják református anyaszentegyházunk egész egyeteme számára.

Egyházkerületünk az örökkévaló Isten előtt való nagy és erős bizonyágtétellel vallja, hogy főgondnokának nemcsak e minőségben kifejtett 20 éves szolgálata, hanem az egész élete, egyházmegyei világi aljegyzőségétől kezdve, a tisztségek emelkedő és változatos fokozatain át sohasem a maga személyének kiemelésére, hanem mindenkor az egyház közjavanak és az által az Isten dicsőségének növelésére szolgált.

Ily értelemben bízuk a jókat, az övéit szerető Istenben, hogy a jók között is a legjobbat, az övéi közül is hozzá és szent ügyéhez a legragaszkodóbbat, munkájában, órállásában, szellemi és testi erőinek üde, friss állapotában számunkra még sokáig megtartja, amiért Istenhez imádságszerű óhajában felsóhajtva, ezzel az imádságos érzülettel és lélekkel üdvözli szeretett főgondnokát, kéri áldott életére Istennek további áldását.

Egyházkerületi főgondnoknak meghatottan kifejezett köszönetét s annak során tett, aranyszívből származó, az ő érzületét, egész gondolkodását, élete gazdag élményét kifejező kijelentését, hogy: *„hálát érez Isten iránt, hogy neki munkatertet ott engedett, azon a helyen, amely neki legkedvesebb,“* megindult lélekkel fogadja, arra a jövőre nézve pedig, amelyre nézve főgondnoka alázatos lelkéből folyólag nem akar ígéretet tenni, megvan az Istenben vetett boldog bizodalma, hogy Ő nála számunkra ígéreteknél sokkal több az Ő választottjának, egyházkerületünk főgondnokának, a hivatása és megbízatása

az ő szent ügyének további önzetlen szolgálataira.

106. Kormányzó Úr Ófőméltósága kabinetirodája egyházkerületünk tavaszi közgyűlésének hódoló üdvözlétére püspök urunkhoz címzetten a következő táviratot intézte:

„Kormányzó Úr Ófőméltósága tisztáninneri egyházkerület közgyűlésének a tízéves kormányzói évfordulóról való megemlékezését szívesen fogadta és a közgyűlésnek hódolatáért s a Mindenható áldását kérő fohászáért meleg köszönetét kifejezni méltóztatik. Uray államtitkár.“

Egyházkerületi közgyűlésünk a Kormányzó Úr Ófőméltósága nevében kifejezett köszönetnyilvánítást örömmel és hódoló tisztelettel fogadja s az azt tárgyazó táviratot irattárába helyezi.

107. Gróf Dégenfeld Pál a tiszántúli, Tornallyay Zoltán a szlovenszkói tisztáninneri ref. egyházkerület főgondnokai, megleghangú leveleikben mondanak köszönetet egyházkerületünknek hivatali tisztükben történt üdvözöltetésükért, az erdélyi ref. egyházkerület igazgató tanácsa pedig a főgondnokai elvesztése felett kifejezett részvétért nyilvánítja hálás érzületét.

Egyházkerületi közgyűlés a köszönő leveleket, azok tudomásul vétele mellett, irattárba téteti.

108. Egyházkerületi közgyűlésünkre Barabási Kun József debreceni egyetemi tanár, a sárospataki főiskolának 47/1930. sz. határozattal megválasztott igazgató-tanácsosa, a hivatali eskü letétele céljából meghivatván és megjelenvén,

tőle a hivatali eskü kivételével s az elnökség és egyházkerületi közgyűlés által élénk

ovációval üdvözöltetett, mire a hivatalba lépő igazgató-tanácsos magát és munkarejét az egyházkerület fáklyáját és személfényét képező ősi főiskola szolgálatára nagy lelkesedéssel felajánlotta.

109. Elnökség köztudomásra hozza, hogy az egyházkerületi bíróság ülését a közgyűlés helyén ma délután 3 órakor fogja megtartani; a bírósági ülésre a bíróság tagjait, valamint az érdekelt feleket ezuton is meghívja.

Tudomásul szolgál.

110. Tárgyaltattak a következő elnöki előterjesztések:

1. A közgyűlésen gyöngélkedése miatt meg nem jelenhetett püspök urunk távollétének bejelentése.

2. Dr. Regéczy József egyházkerületi alügyész és pénztárnok emlékének megörökítése, hűséges szolgálatának jegyzőkönyvbe való felvétele és a hozzátartozói iránti részvét kifejezése.

3. A sárospataki főiskola ügyvezető gondnokának a 400-ados ünnep határidejének megállapítása s egyidejűleg az 1931. évi őszi egyházkerületi közgyűlésnek az ünnepélllyel kapcsolatban Sárospatakon leendő megtartása tárgyában az egyházkerületi elnökség útján az egyházkerületi közgyűléshez intézett kérvényszerű előterjesztése.

4. Ugyancsak a főiskola ügyvezető gondnokának az egyházkerületi elnökséghez tett bejelentése az 1929. évi 21. sz. jegyzőkönyvi határozattal alakított jubileumi nagybizottságba a theol. kar és a gimnáziumi szék által történt delegálás és javaslata e nagybizottságba a Pataki Diákok Országos Szövetsége részéről, a Szövetség elnökének, Kazinczy Gábornak beválasztatása és meghívása tárgyában.

5. Lelkészi főjegyzőnek az egyházkerületi elnökség felhívására készített, egyfelől az egyházközségek válságos anyagi helyzetének, másfelől az egyes gyülekezetek erőtelen szegényei nyomorának az enyhítését célbavevő következő javaslata:

Főtiszteletű és Méltóságos Elnökség!

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Az egész világot lenyűgöző gazdasági válság hatása alól csak kevesen menekülhetnek. Napról-napra érezzük, hogy egyházközségeink, intézményeink és híveink is mennyire sinylődnek a válság alatt. Az egyházközségeink előirányzott szükségleteinek fedezetére szolgáló bevételek lecsökkennek, vagy éppen be sem folynak. Egyházi adózóink tekintélyes része maga is küzd a megélhetés kérdésével, a mindennapi gondokkal. Gyülekezeteink szegénysorsú tagjai pedig éjjeli-nappali tépelődések között mennek neki a kereseti alkalmakat nem szolgáltató télnek.

Két oldalról jelentkeznek tehát a szorongató nehézségek. Egyházközségeink a kimaradó egyházi adó miatt nem tudnak eleget tenni egyfelől fizetési kötelezettségeiknek, másfelől számolniuk kell azzal a szociális feladattal, amely az inség enyhítése oldaláról vár rájuk.

Ebben a vigasztalan, sötét helyzetben csak a minden áldozatra kész szeretet gyújthat világságot.

Ennek a szeretetnek a felköltése és munkába állítása céljából javasolom mély tisztelettel, méltóztassék elhatározni, hogy az egyházkerületi elnökség útján egyházkerületi közgyűlésünk a kebelbeli egyházközségeket körlevélben az áldozatos szeretet mozgásbahozatalára felkéri, hogy mind egyházközségeink átsegíttessenek a válságon, mind meggyámolítottassanak az erőtlenek, hogy ezen az úton is szolgálni tudjuk a társadalom nyugalma és mindennél drágább békességét.

E célból a presbitériumok felhívandók, hogy:

1. Csoportokra, körzetekre osztva maguk között a gyülekezetet, a legnagyobb szükségben levő családokat az egyházközségben állapítsák meg és a helyi segélyakcióba bekapcsolódva a közsegélyezés útján is ezeknek támogatására, gyámolítá-

sára törekedjenek, a munkaalkalom megszerzésében a környéken levő, netalán meginduló közmunkáknál segítségükre legyenek.

2. Körzeti látogatásaik alkalmával a csüggedők bizalmát élesszék, ápolják a lelkekben az isteni gondviselés hitét, költsék fel egy jobb jövő reményességét. A tehetősebbeket pedig figyelmeztessék a legszigorúbb takarékoság szükségességére; a körültekintő, okos beosztásra, a nélkülözhető beszerzések jobb időre halasztására, hogy így szíves szeretettel gondolhassanak a náluk erőtlenebbekre és a kötelessége teljesítésében szünetet nem ismerhető anyaszentegyházra. Buzdítsák az ilyeneket arra, hogy „a császárnak a császáret, Istennek az Istenét megadva“, öntudatos maguktartása által a felforgató törekvésekkel szemben biztosíttassék a társadalom nyugalma, az egyház és állam cselekvőképessége.

3. Hasson oda a presbitérium, hogy a puritán, egyszerű keresztyén életelv vitessék bele a gyülekezetbe, hogy ezekben a nehéz időkben költséges keresztelők, eljegyzések, lakodalmak, névnapok ne tartassanak, a halotti torok teljesen mellőztesenek, a nyilvános multságok szüneteljenek, hogy az ily módon elérhető megtakarítások is a közjó szolgálatára rendeltessenek.

Mindezeket a gyülekezetek lelkészei lelki gondozói munkájukban nagy nyomatékkal érvényesítsék; a szorult helyzetben levőket gyakran keressék fel, könnyeket töröljenek a megsegítés kezével és bizalmat támasszanak Isten igéjével.

Győzzék meg azokat, akiknek mód adatott a válságból való kibontakozásra, hogy az egyház iránti kötelességeiket még a maguk megerőltetésével is teljesítsék, ne engedjék elsorvadni egyházuknak és a közegyháznak egyetlenegy intézményét sem és szívesen segítsenek a szegényen, mert az Isten ezeket a válságos időket a mi megpróbáltatásunkra adta, amit az is mutat, hogy nem az ő áldásokat osztogató karja rövidült meg, hanem

inkább összegabalyodott körültünk az élet és a megélhetést ez a sok kuszaság nehezíti meg.

Egyházközségeinkben előljárók és hívek mindent tegyenek meg avégre, hogy ezekben a nehéz időkben, sorsdöntő napokban is kiragyogjon életünk-ből az örökkévaló Isten dicsősége!

Az egyházkerületi elnökség felhívására készített ezt a javaslatomat a főtiszteletű és méltóságos Egyházkerületi Közgyűlésnek kegyes megfontolásába ajánlva, vagyok

Mély tisztelettel

Cigánd, 1930 október 22-én

alázatos szolgálja:

Janka Károly,

e. ker. lelki főjegyző.

Egyházkerületi közgyűlés az elnökségi előterjesztések alapján a következőket határozza:

1. Sajnálattal veszi tudomásul Dókus Ernő egyházkerületi főgondnoknak azt a bejelentését, hogy Püspök urunk gyöngékedése miatt a közgyűlésen nem jelenhetett meg s kifejezi abbeli reménységét, hogy legközelebbi gyűlésünkön testi gyöngeségei nem fogják őt akadályozni abban, hogy részesei legyünk bölcs irányításának, magasabb szempontokra irányító főpásztori vezérletének. Egyházkerületi közgyűlésünk kéri is a mindenható Istent, hogy egyházkerületünk szeretett főpásztorát, testileg is úgy újítsa meg, hogy az alkalmas elhordozója legyen annak a hatalmas, építő és vezérlő szellemnek, amelyet Püspök urunk jelent egyházkerületünknek. Közgyűlésünk ezekben az egyszerű, szívből jövő és keresetlen sorokban kíván kifejezést adni főpásztora iránti ragaszkodó szeretetének és tenni előtte ezzel nagy lelki kiválóságainak tisztességét.

2. Mély megilletődéssel fogadja az elnökségnek a Dr. Regéczy József egyházkerületi pénztárnok és alügyész f. év okt. 6-án váratlanul bekövetkezett elhunytáról szóló bejelentését. Nemcsak a mulandó emberi sors borongó érzései és a jök elvesztése feletti eleven fájdalom között eleveníti fel a 14 éven át hűséges, pontos és lelkiismeretes munkásnak az élők emlékezetében el nem halványuló zavartalan és tiszta emlékét, hanem a közvetlenség erejével merül el jóságos, buzgóságos életében, mint akinek hite, szeretete és hűsége hajnali csillagfényként ragyogott ott szelid sugárzású szemei tükrében. Ezek a hajnali csillagok a királyi nap jöttével elhalványulnak, de szelid sugárzásuk alatt hull füre-fára, virágra-kalászra az üdítő harmat. A Dr. Regéczy József lelke így volt megteremtve, így volt berendezve a zajtalan, csendes munkára, az élő Isten ügyének alázatos, szerény szolgálatára, hogy a lelke hulló harmat legyen egyházra, hazára.

Most a királyi nap felcsókolta ezt a harmatcseppet, hogy utána az emlékezés könnyei a mi szemeinkben jelenjenek meg, üdvösséget kívánva az áldott léleknek és zavartalan nyugodalmat a hirtelenséggel enyészetbe hanyatlott, földi testnek.

Egyházkerületünk a jó és hű szolga emlékezetét meghatottan írja fel jegyzőkönyve lapjaira azzal a bizonyossággal, hogy az örökkévalóságban is van az Úrnak gondjaira bizott sok talentoma, földi kedvesei számára pedig elégséges vigasztalása, amelyhez egyházkerületünknek bensőséges részvéte társul és elveszített szerettük iránti forró hálája.

3. A sárospataki főiskola fennállásának

400. éves fordulója alkalmából tartandó hála- és örömnepen méltó módon részt kíván venni, annak idejéül 1931. év szeptember 23. és 24. napjait állapítja meg, egyszersmind elhatározza, hogy a főiskolával való ősi, szent kapcsolatának kifejezéseként a hála és örömnep idejében Sárospatakon fogja megtartani őszi közgyűlését nem mint adminisztratív, hanem mint ünnepi közgyűlést s ennek érdekében felkéri az egyházkerületi elnökséget, hogy az 1931. évi őszi közgyűlés összehívásánál erre kegyesen figyelemmel legyenek.

A pápai főiskola azonos örömnepére és a Magyar Tudományos Akadémia azon előkészületére gondolva, hogy a nagy Kazinczy Ferenc halála 100 éves fordulójának kegyeletes alkalmát ünneplésünk idejével összhangba hozva tartsa meg, ezen határozatáról szives tudomásul vétel céljából elnökségeik útján értesíti úgy a Magyar Tudományos Akadémiát, mint a dunántúli ref. egyházkerületet.

4. Tudomásul veszi és a nagybizottság elnökségével tudatja, hogy a sárospataki ref. főiskola theol. akadémiaja részéről Dr. Mátyás Ernő, a gimnázium tanári kara részéről pedig Novák Sándor tanárok delegáltak a nagybizottságba, amelybe a Pataki Diákok Országos Szövetsége részéről annak elnökét, Kazinczy Gábort tagúl beválasztja s erről a nagybizottság elnökségét értesíti.

5. Egyházkerületi közgyűlés a körlevél kibocsátására elnökségét felkéri, az egyházközségek lelkészeit pedig felhívja, hogy a körlevelet olvassák fel és egyszerű szavakkal magyarázzák meg templomaikban s egész maguktartásával és lelkigondozói

tevékenységükkel azon legyenek, hogy gyülekezeteik minden tagja megértse és mérlegelje e nehéz idők által az egyénre és társadalomra rárótt nagy felelősséget.

A takarékosság szelleme által vezéreltetve felhívja az egyházmegyéket, hogy vegyék sürgős revízió alá közigazgatási szükségleteiket, azok lecsökkentésére minden lehetőség szerint törekedjenek, 1931. évi költségelőirányzataikat már ezekkel a lecsökkentett közigazgatási szükséglettel állapítsák meg s a költségvetéseikben ily módon elért megtakarítás összegéről tavaszi közgyűlésünkhöz jelentést tegyenek.

111. Az egyházkerületi pénzügyi választmány be-terjeszti a Miskolcon 1930. évi október hó 9-én az egyházkerület pénztári helyiségében tartott üléséről felvett jegyzőkönyvét s abban azon jelentését, hogy az egyházkerületi elnökség utasítása szerint dr. Regéczy József egyházkerület pénztárnok váratlan és korai elhunytának következményeként a megboldogult családja meghívott képviselőinek jelenlétében átvette az egyházkerületi pénztárt, naplókat, értékeket és okmányokat és átszolgáltatta azokat dr. Kovács Kálmán ügyvéd úrnak, aki azokat az egyházkerületi elnökség intézkedése értelmében a jövő évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés intézkedéséig átvette és a pénztárt a továbbiakban teljes felelősség mellett vezetni fogja. A pénzügyi választmány a különböző naplókat áttekintette, az egyes naplókba bejegyzett bevételi és kiadási összegeket számszerűleg megállapította és konstataálta, hogy a pénztárt a legteljesebb rendben találta s a néhai dr. Regéczy József emlékének lelkiismeretes, hűséges és buzgó működéséért hálás kegyelettel adózva, dr. Kovács Kálmán ideiglenes pénztárnokot felhívta, a néhai pénztárnok feljegyzései nyomán általa megejtendő revízióra, amit dr. Kovács Kálmán foganatosított is és f. évi okt. hó 10. napján annak eredményeként a pénzügyi választmánynak jelentette, hogy az összes számadások

ismételt átnézete és az elhunyt pénztárnoknak 1930. évi okt. hó 2-ról kelt sajátkezű feljegyzéseiben foglalt adatok figyelembevételével megállapította, hogy a számadás fillérre egyezik és hogy az összes értékek hiánytalanul megvannak, csupán a hernádkaki adósegélyelőleg követelésként beállított 200 P-s tétel vár tisztázásra. Az egyes pénztárak állását naplók alapján fillérig menőleg pontosan jelenti s ezzel a pénztárt eme szabatos összegek megállapítása szerint teljes felelősséggel átveszi.

A pénzügyi választmány ugyanakkor tartott ülésében a leánygimnáziumi pénztári naplót és a hozzácsatolt okmányokat Domby László ref. leánygimnáziumi igazgatónak átadta, aki ezeket teljes felelősséggel átvette.

Egyházkerületi közgyűlés e helyen is megállapítva elhunyt pénztárnokának példás pontosságát, mint olyan sáfárét, aki minden pillanatban kész a számadásra, az egyházkerületi elnökségnek tett intézkedéseit köszönettel jóváhagyja, a pénzügyi választmány jelentését és dr. Kovács Kálmán ideiglenes pénztárnok pótjelentését tudomásul veszi, reá és munkásságára Istennek gazdag áldását kéri.

112. Olvastatott a miskolci ref. reálgimnázium igazgató-tanácsa elnökségének a m. kir. vallás és közoktatásügyi Miniszter Úrhoz intézett kérvénye, melyben az 1930/31-ik iskolai évre az erre az időre szóló költségvetési hiány fedezetére 16.000 P fenntartási rendkívüli államsegélyt kér. Részletesen megindokolt kérvényéhez mellékeli az utolsó három számadási év adatait, azok mellett és azokkal párhuzamban az 1930/31-ik iskolai év költségvetését és a gimnázium vagyonkimutatását az 1930. év július elseji állapot feltüntetésével.

Az alsóborsodi egyházmegye őszi közgyűlése szinte fájdalmasan feljajduló határozatával kíván súlyt adni a kérelemnek, midőn a féltő szeretet kétségbeesésével mutat rá azokra az okokra, amelyek miatt a közel

400-ados multú tanintézetnek szinte az alapjai rendülnek meg és kéri az államkormány részéről a tanintézet számára a sürgős és gyors segítséget.

Egyházkerületi közgyűlés nem első ízben terjeszti fel a legmelegebb ajánlással a miskolci ref. reálgimnázium kérelmét s ezúttal sem riasztja vissza sem az eddigi eredménytelenség, sem az állam közismert nehéz és válságos helyzete, mert az a meggyőződése, hogy a Vallás és Közoktatásügyi Miniszter Úr végre is be fogja látni, hogy ezt az ősi tanintézetet az államnak még oly nehéz helyzete mellett sem szabad a lassú sorvadás és szomorú pusztulás emésztő állapotában magára hagyni, mert nemcsak a múltban szerzett érdemei, hanem a jelenben folyó hatalmas teljesítményei is, mint élő vád és szemrehányás kiáltanak igazoltatásért, ha ezúttal is elmaradna a már nélkülözhetetlenné és halaszthatatlanná lett állami támogatás.

Úgy az épületek elodázhatatlan, csak legszükségesebb javítása, mint a taneszközök helyreállítása és tanszerek beszerzése munkaalkalom szolgáltatásában szociális célt is szolgálna, a mi az államnak ma egyik céltudatos törekvése.

Bizalommal kéri azért egyházkerületünk a Vallás és Közoktatásügyi Miniszter Urat, hogy ne tekintse az ismételt kérvényezést zaklatásnak, hanem ismerje fel abban a kényszerítő szükségességet és teljesítve az abban foglalt kérelmet, dicsőséges múltja folytatására — bár szerény eszközökkel is — adjon módot a tanintézetnek.

Egyetemes konventi elnökségünknek pedig az ügyet a Vallás és Közoktatásügyi Miniszter Úr előtti hathatós képviselése

végett kegyes figyelmébe és támogató szeretetébe meleg szívvel és jóreménységgel ajánlja, hogy ez az újabb zörgetés a segedelem aijtáján ne lenne hiába!!

113. Egyházmegyéink egyházkerületi közgyűlésünk elé terjesztik az egyházi adóról szóló törvénytervezetre vonatkozó következő véleményes javaslataikat:

Az abaúji egyházmegye 1930 okt. 2-án tartott közgyűlésének 7. sz. jkvi pontja szerint a közgyűlés fájdalommal és aggodalommal látja, hogy a törvénytervezet az eddigi, az egyes egyházaknak adókulcsmegállapítási jogának érintetlensége mellett sokféle és egyenlőtlen adófizetési rendszerre van felépítve s teljesen mellőzi a központi és egyenlő és egyetemes adózás behozatalát s vele a központi egyetemes ref. egyházi pénztár felállítását, mint amely egyedül lenne hivatott és képes a terhek alatt roskadozó és végpusztulásra jutó egyházak anyagi megerősítésére, s egyedül felelne meg az egymás terhét hordozzátok Krisztus-i elvének. Érzi és keserőséggel látja egyszerűsmind, hogy egyetemes egyházunk az állam támogatásának eddigi mértékére sem számíthat a jövőben, nemhogy további segítségét várhatná s így a belkörü segítség legbiztosabb útjára kell lépnie, amíg nem késő. Éppen azért az egyházmegyei közgyűlés, bármennyire tudatában van is az adózási rendszer gyökeres átalakulásával járó nehézségeknek, a törvénytervezet teljes félretételével az egységes, egyenlő adózás behozatalára s az egyetemes központi adópénztár felállítására tesz javaslatot az Országos Zsinatnak.

Az alsóborsodi egyházmegye 1930 okt. 2-iki közgyűlésének 31. sz. jkvi pontja szerint a javaslat általános célkitűzése, az, hogy bizonyos kiforrott és elfogadott elveknek tisztább érvényesítésére törekszik, helyeselhető. Örömmel fogadandó, hogy az evangélium szerinti progresszív adóviselés be-

hozatalára tesz megfontolt lépéseket. 3. §. Ilyenformán volna szövegezendő: „A beszédés és beszolgáltatás kötelessége alól, részleges vagy teljes felmentést...” Az adók kivetésének kötelessége alól ne mentessék fel a presbitérium. 6. §. „Mindenféle fizetést...” Csak készpénzre vonatkoztatható, mert termény, földhasználat stb. tekintetében kivihetetlen. 8. § 5. bekezd.: „Az egyházi tisztviselők...” Több egyházközségben is szolgálván, nem volna méltányos, ha mindenütt viselnék az ilyenmű terheket. 11. §. Kiskorú gyermekes családfők kedvezménye 4—5 gyermeknél 25°/_o, többenél 50°/_o helyesebbnek látszik. 12. §. Talán ez a legjelentősebb §., mely evangéliumi célok felé indul. Az arányosítás §-a. Szövegezése kibúvókra alkalmas. „Amennyiben az egyházmegyei közgyűlés arról győződnek meg...” De hátha nagy az aránytalanság és mégsem győződik meg, mert eléje sem kerül? Másként szövegezendő. Talán így: Minden egyházmegye közgyűlése köteles a törvény életbeléptétől 1 év alatt meggyőződést szerezni arról... stb. Vagy pedig a 8. §-nál volna beillesztendő: Minden egyházközség e törvény életbeléptétől számított 1 éven belül, köteles érvényes adókulcsáról és adózási rendszeréről az e.-m. közgyűléséhez jelentést tenni. 21. §. Új adózási rendszer esetén a presbitérium az e.-m. közgyűlésének döntése alá bocsátja határozatát. Ellentétes ezzel a 8. §. 3. bekezdése, mely felebbezés esetén az egyházkerületre utal. Helyes a viszonyokkal ismerős egyházmegyei közgyűlés döntése. Egy kivétel lehet csupán, ha az adókulcsot az egyházmegyei küldöttség készítette. 23. §. A fizetés kiszolgáltatása így kivihetetlen. Terményjárandóságok, aratás után fizetett adók miatt. Talán csak a készpénzfizetésekre vonatkoznék, ott is a lehetőség határain belül. Peres ügyek anyaga lehet az eredeti szöveg. 25. §. „Egyházi tartozásokat minden év október végéig be kell fizetni.” Talán jobb a szeptember vége. Így behajtásra is maradna idő.

Az alsózempléni egyházmegye 1930 okt. 2-iki közgyűlésének 13. a) sz. jkvi pontja szerint a közgyűlés a törvényjavaslatot, amely a régi törvénnyel szemben nagyobb módosításokat, lényegbe vágó változásokat nem tartalmaz ugyan, mégis néhány üdvös újítással szolgál, örömmel üdvözli s az általános tárgyalás alapjául elfogadja. A részletekben azonban több módosítást tart szükségesnek. Nevezetesen: *a)* A 2. § második bekezdése, amely így hangzik: „A termények és szolgálmányok készpénzben is megválthatók az I. t.-c. 15. §-ának *c)* és *e)* pontjában megjelölt eljárás mellett, egészítessék ki ezzel a toldással: A termények készpénzben eszközölt megváltása csakis a megváltás időpontjában érvényben levő piaci áron történhetik.“ *b)* A 6. § első bekezdésének második mondata így szövegezendő: Minden egyházi tisztviselő és más egyházi alkalmazott fizetését is a polgári év szerint kell kiszolgáltatni és elszámolni. *c)* A 8. § második bekezdéséhez pótlásképen vétessék fel ez a mondat: Mindazon egyházközségekben, melyekben a progresszivitás keresztülvitele nagyobb nehézségekbe nem ütközik, kívánatos az egyházi adózásnak progressziv adókulcs alapján leendő átalakítása. *d)* A 9. § *c)* pontja úgy módosíttassék, hogy a személyi adó ott legyen kötelező, ahol az egyházttag lakik. vagyoni adót azonban minden egyházttag, kül- és helybeli birtokos egyenlő mérvben legyen köteles fizetni. *e)* A 13. §-ból kihagyandó ez a beszúrás: „és semmiféle más célra el nem vonható.“ Eddigéle ugyanis nincsen gondoskodás arról, hogy a folyton szaporodó közigazgatási és egyéb kiadásoknak az állam részéről elmaradt fedezetét milyen forrásokból lehessen pótolni. *b)* A 25. §-ban „szabályszerű kamat“ helyett törvényes kamat írandó.

A felsőborsodi egyházmegye 1930 szept. 25-iki közgyűlésének 13. sz. jkvi pontja szerint a törvénytervezet nagyjában megegyezik a ma is érvényben levő III. t.-c.-kel, csupán bizonyos „kiforrott és általánosan elfogadott elveknek tisztább és hatá-

rozottabb érvényesítésére törekszik.“ Kiemelendő a javaslat azon rendelkezése, mely az adókulcsot mindig vagyon és kereset aránylagosan kívánja megállapítani. Hangoztatni kívánja a felsőborsodi egyházmegye, ha a mostani törvényalkotás még nem tudja is megvalósítani, — az egységes adózás behozatalának szükségét, mely jótékony erkölcsi kihatása mellett hatalmas anyagi erőforrást jelent egyházunk számára. Általánosságban javasolja a tervezet elfogadását a következő részletes módosítások mellett:

Ad 2. §. A második bekezdésben foglalt utalás a régi törvény helyett az új törvény megfelelő pontjára való utalással (I. t.-c. 81. § c) p.) helyettesítendő.

Ad 8. §. A második bekezdés után harmadik bekezdés gyanánt jöjjön ez: Köteles az egyházmegyei közgyűlés minden egyháznak az adókulcsát jelen törvény életbelépésétől számított két éven belül az arányosság szempontjából felülvizsgálni.

Itt következzen az egész 12. §., melynek utolsó sorában „felterjeszhető“ helyett „felterjesztendő“ írandó.

Ad 9. §. E §. végére új bekezdés gyanánt vétessék ez a pótlás: „Nem tekinthető külbirtoknak az a földterület, melyet tulajdonosa lakóhelyéről dolgoztat, vagy annak termését hazaszállítja“.

A 12. §. a 8. §-ba olvasztatván be, mint külön §. elmarad.

Ad 14. §. A III-ik bekezdésben

VI. osztály legyen	100—150-ig	— 10 P.
VII. „ „	150—200-ig	— 12 P.
VIII. „ „	200—300-ig	— 16 P.
IX. „ „	300—500-ig	— 20 P.
X. „ „	500—1000-ig	— 24 P.

s ezenfelül minden megkezdett 500 P. állami adó után 2 P. adó fizetendő.

A 14. §. 1. pontjában az adóalapot képező állami egyenes adó részletezéseken zárjelben beszúrandó volna: „föld-, ház-, kereseti stb. adó“.

A Gömör—tornai egyházmegye 1930 május 20-án tartott közgyűlése a törvényjavaslatot a mai súlyos gazdasági helyzethez mérten a tárgyalás alapján elfogadja.

A 14. §. a) b) pontjaihoz magyarázatul oda-fűzni kívánja ezt: „özvegyek, vagy egyes házasok csak a kontemplált adó fele összegével róhatók meg“.

A 13. §-ra vonatkozólag pedig megjegyezni kívánja, hogy az egyetemes adóalap évi összege jelentékenyen volna fokozható egy alapos belkörü berendezkedés által.

Egyházi életünknek folyton növekvő és kielégítést követelő szociális és kulturális törekvései, nagy kárára úgy belső, mint külső megerősödésünknek, állandó anyagi nehézségekkel találkoznak.

Híveink teherbíró képessége, áldozatossága, valamint államhatalom megsegítő készsége, csonka-országunk súlyos gazdasági helyzete miatt egyre fogyatkozik.

Ha élni, megerősödni s a megváltozott helyzethez és erőviszonyokhoz alkalmazkodni akarunk, új erőforrásokról kell gondoskodnunk. Ezt az erőforrást, a reformátusok fontosabb gazdasági teljesítményeinek, önérdékeinek szolgálatába való állításával véljük feltalálni. Ezek között jövedelmiség tekintetében első helyen kínálkozik megvalósításra biztosítási és hitelügyleteink ellátására való önálló belkörü és országos berendezkedés. E feladatra az Egyetemes Konventet tartjuk alkalmasnak, egy a zsinat által mellérendelt gazdasági és pénzügyi szakosztály felállításával.

Egyházmegyei közgyűlésünk a jövő követelményeinek felelősségteljes tudatában elhatározza, hogy egyházkerület útján felkéri az egyetemes konventet az erre vonatkozó előkészületek sürgős megtételére, úgy, hogy az országos zsinat e fontos

kérdésben a legközelebbi ülése idején határozatot hozhasson.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyházmegyék véleményes javaslatait tudomásul veszi és mély tisztelettel terjeszti fel az országos zsinathoz.

A maga részéről a törvénytervezetet helyesnek és a részletes tárgyalás alapjául elfogadhatónak tarja ugyan, de hangoztatja egyházkerületünk az egységes adózás behozatalának szükségességét és a jelen törvényben olyan intézkedések tételét, amelyek ennek keresztülvitelét a jövő törvényhozás idejére előkészítik.

A részletekben való módosításokat illetőleg egyházkerületünk utal azokra az indítványokra, amelyek egyházmegyéink véleményes javaslataiban találhatók.

Szükségesnek tartja végül egyházkerületünk, hogy az adózási törvény rendelkezései úgy állapíttassanak meg, hogy kitűnjék az a nagy áldozat, amelyet egyházaink az iskolai adó folytán hordoznak.

114. Egyházmegyéink beterjesztik az egyházkerületi közgyűlés elé az országos református egyházi közalapról szóló törvénytervezetre vonatkozó, következő véleményes javaslataikat:

Az abaúji egyházmegye 1930 október 2-án tartott közgyűlésének 8 sz. jkvi pontja szerint a törvényjavaslat 2. §. a) pontjának második bekezdése törlendő volna, mivel az a magukat segély nélkül fenntartani nem tudó kis egyházak affiliálását presszionálni látszik, holott az egyetemes egyháznak minden eszközzel a kis egyházak önállóságának és azok lelkeszi állásainak a fenntartására kell törekedni, mert ezek a kis egyházak voltak a múltban s lesznek a jövőben is az igazi kálvinista

öntudatoságnak s bámulatos áldozatkészségnek tündöklő példái. Éppen ez oknál fogva módosítandó az 5. §. második bekezdésében megállapított személyenkénti 10 fillér járulék is s legyen az a régi 8 fillér azokban az egyházakban, amelyekben a rendes egyházi adó az állami adó 25⁰/₁₀₀-át meghaladja. Azokban az egyházközségekben, amelyekben a rendes egyházi adó a fenti magasságot nem éri el, az egyházi közalapra való fizetés legyen a törvényjavaslatban tervezett s személyenként számított 20 fillér.

Az alsóborsodi egyházmegye 1930 október 2-án tartott közgyűlése (19. sz. jkvi p.) a közalapra vonatkozó törvényjavaslatot megnyugvással fogadja. De előterjeszti azt a kérését, hogy a kétszeres járulékok fizetésére kötelezett egyházak teherbírása alaposan megvizsgáltassék.

Az alsózempléni egyházmegye közgyűlése (1930 október 2-iki közgyűlése jkvi 13. a. p.) a közalapi adókulcsot és törvénytervezetet változtatás nélkül elfogadja és elfogadásra ajánlja.

A felsőborsodi egyházmegye véleménye szerint (1930 szeptember 25-iki közgyűlés 14. sz. jkvi p.) a kézenfekvő tervezet a vonatkozó régi törvénycikk szerencsésebb átdolgozása. Előnye a régivel szemben az, hogy a járulékok kivetésénél az egyházközségek lélekszámán kívül, azok teherbíró képességét is tekintetbe veszi. E tekintetben kívánatos volna ugyan, ha több kategóriát is felvenne, az egyszerűbb adminisztráció szempontjából azonban a két osztály is elegendő lesz. A törvénytervezet mindössze két stiláris módosítást igényel és pedig: a) Az I. §. III-ik sorában az „egyes“ szó után „egyházközségek“ szó iktatandó. b) A 10. §. II. bekezdésének hatodik sorában a „fordítottak-e?“ szó után a szöveg így folytatandó: „Altalában feladata a külső kezelés ellenőrzése, továbbá úgy az“

A gömör-tornai egyházmegye 1930 május 20-án tartott közgyűlése a törvénytervezetet változatlanul

elfogadja, annak a 8. §.-ához azt a tiszteletteljes megjegyzést fűzi, hogy biztosítási és hitelügyleteink belkörü berendezése újabb és hatalmasnak mutatóköző jövedelmi forrást nyitna meg a közalap számára.

Egyházkerületi közgyűlésünk egyházmegyéinknek az országos ref. egyházi közalapra vonatkozó véleményes javaslatait tudomásul veszi és tisztelettel terjeszti fel az országos zsinat elé. A törvénytervezetet egyházkerületünk a maga részéről is helyesli és elfogadásra ajánlja az országos zsinatnak.

115. Egyházkerületi közgyűlésünk, illetőleg az egyetemes konvent felhívására egyházmegyéink és a sáropataki theol. akad. kar előterjesztik véleményes javaslatukat a lelkésztanítóóság tárgyában erre a kérdésre: a leendő hittanhallgatók az érettségi után tegyék-e le a tanítóképesítő vizsgát, vagy a theol. tanfolyam öt évesre terjesztessék-e ki, mely idő alatt megszerzendő lenne a tanítói oklevél.

Az abauji egyházmegye lelkészértekezlete 1930 aug. hó 20-án foglalkozott a lelkésztanítóóság kérdésével s vizsgálva azon megoldási módokat, amelyek a kérdés körül pedagógiai és didaktikai szempontból felmerültek, úgy találta, hogy a legcélravezetőbbnek mutatkozik e megoldási módok között az a terv, amely szerint a theologus ifjak a négy évfolyamú theol. akadémia elvégzése után, az ötödik évben szerezzék meg és pedig mindnyájan kötelezően a tanítóképesítő oklevelet. Ez oklevél megszerzésére fordított egy év tudassék be egy segédlelkészi évbe és a tanítói oklevéllel bíró ifjú egy segédlelkészi gyakorlati év után bocsáttassék a második lelkészképesítő vizsgálatra. Az abauji egyházmegye lelkészértekezlete e véleményét azzal indokolja, hogy a tanítóképző-intézeti és a theolo-

giai tananyagnak négy évre való összesűritése egyrészt a theol. ifjúságra elbírhatatlan terhet jelentene, másrészt a lelkészképzés értékének és komolyságának és a tanulmányi eredmény minőségének rovására esnék. Éppen ezért a lelkész-értekezlet, a lelkész- és tanítóképzést, mindkettő komolysága és fontossága érdekében, egymástól elválasztandónak és a rendszeren elvégzett négyéves theologiai tanfolyam után a tanítói oklevelet egy külön év alatt tartja megszerzendőnek. Csak így reméli, hogy az ifjúság és a tanári kar munkája és törekvése fel fogja mutatni a megfelelő eredményt.

Az alsóborsodi egyházmegye (1930 okt. 2-iki közgyűlése 17. sz. p.) tisztelettel viseltetik minden érvelés és tiszta meggyőződés iránt, a maga részéről mégis aggályosnak találja, éppen a theologiai tudományok szempontjából, hogy a négy évfolyam, tanulásra szánt ugyanis kevés ideje, még a tanítóképző-intézet tantárgyaival is szűkítették. Azért tisztelettel javasolja, hogy az egyik segédlelkészi esztendő használtassék fel a tanítóképzés megszerzésére, olyan módon, hogy ne legyen az kötelező minden theológiát végzett ifjúra nézve, csupán azokra, akik önként jelentkeznek, lelkiindítékok hatása alatt.

Az alsózempléni egyházmegye (1930 okt. 2-iki közgyűlésének 33. sz. jkvi p.) a lelkészi és tanítói oklevél egyidőben való megszerzését, mely is a theol. képzés színvonalát lealacsonyítja, mivel az órák halmozása az önálló kutatásra és elmélyedésre időt nem enged, nem javasolja, mivel az óhajtott célt nem éri el. Ugyanis a gyülekezetek 3·7%-ában volna szükség tanítói képzéssel is bírói lelkészekre, emiatt a gyülekezetek 96·3%-ának érdekét nem rendelhetjük alá ezen törpe kisebbség érdekének, hanem, mivel ezen kis gyülekezetek megmentése a lelkésztanítás célja, akit a lelkészek közül az isteni gondviselés ilyen kis gyülekezetbe rendelt, szerezzen tanítói oklevelet.

Tekintettel azonban arra, hogy egyetemes konventünk 265/1930. sz. határozatában felhívta az egyházkerületeket és ezek útján az egyházmegyéket véleményadásra arra nézve, hogy nem volna-e célszerűbb a tananyag halmozása helyett a theol. tanulmányi időt öt évfolyamra kiterjeszteni, az alsózempléni egyházmegye, ha már az általa perhorreszkált egyidejű lelkészi és tanítói képzés kérdésével kénytelen foglalkozni, úgy javasolja, hogy a maga részéről az öt éves theologiai tanfolyamra leendő berendezkedést látja célszerűbbnek azon álláspontjának határozott leszögezésével, hogy a lelkésztanítótság érdekében a lelkészképzést feláldozni nem lehet.

A felsőborsodi egyházmegye (1930 szept. 25-iki közgyűlésének 15. sz. jkvi p.) azt a javaslatát terjeszti elő elfogadás végett, hogy a theologiai tanfolyam, a túlterhelés veszélyétől való megóvás szempontjából, 5 évre terjesztessék s ez öt évfolyamra beosztott tantervbe illesztessenek be a lelkészi és tanítói szakpálya tantárgyai.

A gömör-tornai ref. egyházmegye 1930 május 20-án tartott közgyűlése a lelkész-tanítótság ügyében a következő javaslatot fogadja el:

1. Helyeseljük a theol. tanári konferencia álláspontját és csatlakozunk ahhoz.

2. Felkérjük az egyházker. közgyűlés útján az Egyetemes Konventet, hogy az Egyetemes Tanügyi Bizottság javaslatát félretéve, a theol. tanárok konferenciája által beterjesztett javaslat mérlegelésével mondja ki, hogy a theológiára való beiratkozás előfeltétele az érettségi bizonyítvány megszerzése mellett a tanítóképesítő bizonyítvány megszerzése is, mely mindenkire nézve kötelező 1930. év szeptember hó 1-től.

Ez esetben kérjük a gyakorlati évnél egy évre való leszállítást.

A sárospataki theol. akad. kar 1930 okt. 10-iki ülésének 2. sz. jkvi pontja szerint a theologiai tanulmányoknak öt évre való kiterjesztése mellett

foglalt állást, bár abban a meggyőződésben van, hogy ez a megoldás sem tekinthető kielégítőnek és megnyugtatónak, miután a tanítóképesítéssel kapcsolatos tantárgyak oly sok időt vesznek igénybe, hogy emiatt még az öt éves tantárgybeosztás ellenére sem lehet alapos szemináriumi munkáról és komoly önképzésről beszélni. A theol. kar véleménye szerint a tisztára theol. képzésnek öt évre való kiterjesztésére égetően szükség van s erről komoly formában már akkor volt szó, amikor még a lelkész-tanítói oklevél megszerzésének kérdése föl sem vetődött.

Theologiai kar nem tartja kívánatosnak az öt esztendőre beosztott tantervnek gyakorlati igénybevételét mindaddig, amíg a pápai és a sárospataki theol. akadémiákon az egyetemes konvent intenciói szerint már megkezdett és folyamatban levő lelkész-tanítói képzésről s annak pozitív vagy negatív irányú eredményeiről biztosabb értesüléseink és gyümölcsöztethető tapasztalataink nem lesznek.

Miután azonban a theol. karnak az egyházkerületi közgyűlés elé konkrét javaslattal kell járulnia s miután adott helyzetben az öt éves tanfolyam életbeléptetésénél megnyugtatóbb javaslattal előállani egyáltalán nem áll módjában, tisztelettel mellékelt — a nagy óraszám miatt megnyugtatónak nem mondható — öt éves theol. tantervet terjeszti fel az egyházkerületi közgyűléshez.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyetemes konvent 265/1930. sz. felhívására vonatkozólag az egyházmegyék és a sárospataki theol. kar véleményét tudomásul veszi és tisztelettel felterjeszti az egyetemes konvent elé.

A felmerült kérdésekre vonatkozólag egyházkerületi közgyűlésünk álláspontját a következőkben juttatja kifejezésre:

1. Nem helyesli, hogy a leendő hittanhallgatók az érettségi vizsgálat után a

tanítóképesítő vizsgálat letételére kötelez-
tessenek.

Az érettségi vizsgálatot tett ifjak t. i. a tanítóképző-intézet I—IV. osztályából, elméleti és gyakorlati tantárgyakból, továbbá énekből és zenéből olyan különbözeti vizsgálat letétele után vétetnének fel a tanítóképző-intézet V. osztályába, amelyre ők a gimnáziumi osztályokban előkészítést nem nyertek s ennek a különbözeti vizsgának letétele reájuk olyan nehézségekkel járna, amelyek sokat visszatartának a theol. tanfolyamra való lépéstől.

2. Elvileg nem helyesli, hogy a lelkész-képzés és a tanítóképzés, amennyiben a két képzés minősége másféle, együttesen, egymástól el nem különítve történjék. A tanítóképzés lényegében sok különféle ismeretközlésre való képesítés, a lelkész-képesítésnél az evangéliumi lelkület felébresztéséről és evangéliumi életerők közléséről van szó. A tanítóképző-intézet középiskolai, a lelkészképző főiskolai jellegű szakiskola. Úgy elméleti, mint gyakorlati szempontból a két képzés egybekapcsolása valamelyik kiképzésnek lesz a kárára; a lelkészképzést tudományos színvonalában, a tanítóképzést gyakorlatiasságában veszélyezteti. Nem kívánatos, hogy olyan tanítóink legyenek, akik a mai fejlett, öt évfolyamos tanítóképzés elméleti és gyakorlati követelményei mellett egy évet sem töltöttek el tanítóképző-intézetben. S viszont sajnálatos volna, ha a lelkészképzés állandóan sürgetett reformját a tanítóképzéssel való egybefonódás befolyásolná, vagy lehetlenné tenné.

3. Amennyiben mai közegyházi viszonyaink sürgetik a lelkésztanítók képzését, a mai lelkészképzést legalább nem rendi-

tené meg és a tanítóképzés törvényszerinti követelményeinek eleget tenne, ha a végzett theologusok a kötelező egyik segédlelkészi év alatt valamelyik tanítóképző-intézetben köteleztetnének a tanítóképesítés megszerzésére. Előzőleg pedig a theologia négy évfolyamán az ifjak az ének- és zenéből olyan kiképzést nyernének, amely mellett a tanítóképző-intézet I—IV. osztályából sikeresen tehetnék le a különbözeti vizsgát.

Megfontolás tárgyává volna teendő az is, hogy kivételes esetekben az egyházkerületi lelkészképesítő bizottság ne adhaszon-e felmentést a tanítói képesítés megszerzése alól, mert lehetetlenség tanítói képesítés megszerzésére kényszeríteni azokat, akik erre se hivatással, se tehetséggel nem bírnak.

4. A lelkészképzés és tanítóképzés elkülönítése mellett nem áll elő a theol. akadémiai és az egyetemi lelkészképzés indokolatlan ellentéte és nem kívánatos, esetleges elszakadása.

5. Ha azonban egyetemes konventünk kimondja a lelkész- és tanítóképzés egybekapcsolását, amelynek nyilvánvaló veszélyei mellett megvan az a nagy előnye, hogy a hallgatók öt évfolyamon át valamely lelkészképző-intézet kötelékébe tartoznak s annak evangéliomi nevelő hatása alatt állnak, erre az esetre kötelességszerűleg felterjeszti egyházkerületi közgyűlésünk a sárospataki theol. kar által az öt évfolyamu theologiára összeállított tantervet. De kiemeli e tantervvel kapcsolatban, amint azt a sárospataki theol. kari előterjesztés is teszi, hogy az öt éves tantárgybeosztás ellenére sem lehet alapos szemináriumi munkáról és komoly önképzésről beszélni. A lelkészképzés reformja pedig, amelyre

a világnézetek mai élet-halál harcában égetően szükség volna, bizonytalan időre elodázódott.

6. Az egyetemes konvent elé terjeszti egyházkerületünk ama kérelmét, hogy a theol. szakoktatásnak a tanítóképesítéssel kapcsolatos öt évfolyamúvá fejlesztése tárgyában a döntést addig halassza el, amíg az egyetemes konvent intenciói szerint egyes theológiákon már megkezdett és folyamatban levő lelkésztanítói képzésről s annak pozitív vagy negatív irányu eredményéről biztosabb értesüléseink és gyümölcsöt tethető tapasztalataink nem lesznek.

116. Az alsóborsodi egyházmegye 1930 október 2-iki közgyűlésének 18. sz. jkvi pontjával jelenti egyházkerületi közgyűlésünknek, hogy az „Istentiszteleti Rendtartás“-sal foglalkozott, annak életbeléptetésére nézve intézkedett.

Egyházkerületünk a jelentést tudomásul veszi.

117. I. Olvastatik a Sárospatakon 1930 szeptember hó 23-24. napjain tartott első lelkészképesítő vizsgálat jegyzőkönyve:

JEGYZŐKÖNYV

Felvétellett az 1930. évi szeptember hó 23-24. napjain tartott első lelkészképesítő vizsga alkalmából.

Jelen vannak: Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok és Cziáky Endre püspökhelyettes elnökelete alatt Janka Károly egyházkerületi lelkészi főjegyző, dr. Vasady Béla theol. igazgató, Marton János, dr. Trócsányi József, dr. Mátyás Ernő, Szabó Zoltán és dr. Zsiros József rendes, rendkívüli és helyettes tanárok, mint vizsgálóbizottsági tagok.

1. Dókus Ernő, a vizsgálóbizottság világi elnöke meleg szavakkal üdvözölte a vizsgálóbizottság meg-

jelent tagjait, sajnálattal jelenti, hogy dr. Révész Kálmán püspök úr egészségi állapotára tekintettel nem jelenhetett meg a vizsgán, jelenti egyben, hogy Bernáth Aladár és Farkasfalvi Farkas Géza vizsgálóbizottsági tagok kimentették magukat a vizsgálatról való távolmaradásukért.

Szolgál tudomásúl.

2. Dókus Ernő, a vizsgálóbizottság világi elnöke javasolja, hogy a Lelkészképesítő vizsgálóbizottság tegyen előterjesztést az Egyházkerületi Közgyűléshez két lelkészi és két világi póttagnak a Lelkészképesítő Vizsgálóbizottságba való megválasztására, akik azután a megjelenésben akadályozott rendes tagok helyett vennének részt a lelkészképesítő vizsgálatokon.

Lelkészképesítő Vizsgálóbizottság
az elnöki javaslatot magáévá teszi s
azt az Egyházkerületi Közgyűléshez
felterjeszti.

3. Dr. Vasady Béla theol. igazgató jelenti, hogy az első lelkészképesítő vizsgára 16 (tizenhat) ifjú jelentkezett, hogy mindeniküknek az absolutoriuma rendben van. Jelenti, hogy házi dolgozataikat mindnyájan a szabályszerű időben elkészítették és beadták, hogy a tegnapi nap folyamán zárthelyi írásbeli dolgozataikat is mindnyájan elkészítették azokat a szaktanárok elfogadták és hogy így semmi akadályja sincsen annak, hogy szóbeli vizsgára álljanak.

Szolgál tudomásúl.

4. Theol. igazgató jelenti, hogy az említett tizenhat ifjún kívül az első lelkészképesítő vizsgára jelentkezett még Nagy Sándor exmittált hittanhallgató is. Jelenti, hogy theologiai kar 1930 szept.

17-ikén tartott ülésén elhatározta, hogy nevezett hittanhallgatónak az első lelkészképesítő vizsgára való bocsátását nem javasolhatja, tekintettel arra, hogy vele szemben teológiai tanulmányai alatt több oldalról súlyos kifogások merültek fel. Készséggel elismeri ugyan azt, hogy Nagy Sándornál a megbánásnak és a megjavulásra való készségnek a jelei is mutatkoznak, mindazonáltal ez idő szerint még nem tartja őt elég érettnek arra, hogy első lelkészképesítő vizsgára bocsáttassék.

Lelkészképesítő Vizsgálóbizottság a theol. kar javaslatát elfogadja s azt Nagy Sándorral közölve ama reményiségének ad kifejezést, hogy a legközelebbi lelkészképesítő vizsgálatok alkalmával már semmi akadály sem lesz annak, hogy őt is vizsgálatra bocsáthassa. Lelkészképesítő Vizsgálóbizottság nem zárkózik el az elől, hogy Nagy Sándor újra exmittáltassék s ezért határozatát további intézkedés végett tudomására hozza a felsőborsodi egyházmegye esperesének is, akinek hatáskörébe Nagy Sándor exmittált hittanhallgató ez idő szerint tartozik.

5. Theol. igazgató jelenti, hogy ez évben első alkalommal jelentkezett első lelkészképesítő vizsgára egy nőhallgató, akit azonban csakis a gyülekezeti munkák végzésére lehet kibocsátani.

Lelkészképesítő Vizsgálóbizottság az első lelkészképesítő vizsgálatra jelentkezett nőhallgatónak nem a segédlelkészi, hanem csupán a gyülekezeti munkák végzésére való kibocsátása mellett határoz. A gyülekezeti munkák alatt semmiesetre sem sacramentális cselekmények végzését érti, hanem

csupán az Isten igéjének a szószéken kívüli hirdetését, a növendék keresztyéneknek hitbéli előkészítését és nevelését és más hasonló gyülekezeti feladatok végzését.

6. Theologiai igazgató a theologiai kar 1930 szeptember hó 22-én tartott ülése jegyzőkönyvéből jelenti, hogy az első lelkészképesítő vizsgálatra jelentkezett tizenhat ifjú közül egyházkerületünkben eddig csak kilencen jutottak segédlelkészi álláshoz. Hét ifjú maradt volna teljesen állás és elhelyezkedés nélkül abban az esetben, ha közülök ketten nem mennek külföldi tanulmányutra, egy pedig megszállott területre. De még így is maradnak négyen, akik nem tudtak elhelyezkedni. Tekintettel arra, hogy a segédlelkészi álláshoz jutni nem tudók száma a hittanhallgatók számának növekedése, illetve a megszállott területen elhelyezkedni akarók számának csökkenése folytán előreláthatólag évről-évre növekedni fog, s tekintettel arra, hogy az egyházkerületi közgyűlés 1928. évi 126. sz. határozatában már ide vonatkozólag intézkedett is, Theologiai Kar tisztelettel javasolja az említett egyházkerületi határozatnak a minél előbbi érvénybe léptetését, vagyis azt, hogy a más theol. főiskolákon végzett segédlelkészek csak abban az esetben alkalmaztassanak egyházkerületünkben, ha a sárospataki theológián végzett segédlelkészek már elhelyezést nyertek.

Lelkészképesítő Vizsgálóbizottság a Theologiai Kar javaslatát magáévá teszi s azt az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

7. A vizsgára bocsátott tizenhat jelöltnek a szóbeli vizsgája megkezdődvén, s a jelöltek a vizsgálati rend szerint kikérdeztetvén, a következő eredménnyel vizsgáztak:

Sorszám	N é v	Ó=szöv.	Új=szöv.	Bibliai vallástan		Ker.	Ker.	Egyházi	Az írásb.	Általános
		írásmagyarázat		ó=szöv.	új=szöv.	vallástan	erkölcsstan	szónoklat	vizsga eredménye	osztályzat
1.	Bacsó Gyula . . .	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
2.	Csathó József . . .	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
3.	Dóka Etelka	jó	elégs.	elégs.	elégs.	elégs.	jó	—	elégs.	elégséges
4.	Eröss Sándor . . .	elégs.	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó
5.	Faragó György . .	jó	jó	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó
6.	Ferencz Lajos . .	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
7.	Gyüre Lajos	jó	jó	jeles	jó	jó	jó	jeles	jó	jó
8.	Hubay Lajos . . .	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
9.	Ignác István . . .	jó	jeles	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	jó
10.	Lövey Dániel . . .	jó	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	jó	jó
11.	Nagy Bertalan . .	jó	jó	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	jó
12.	Rozsonday Gyula.	elégs.	elégt.	elégs.	elégs.	elégt.	elégs.	jó	elégs.	elégtelen
13.	Siposs István . . .	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
14.	Soltész Kálmán . .	jó	jó	elégs.	jeles	jó	jó	jó	jeles	jó
15.	Szabó Lajos György	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles
16.	Szendi Pál	elégs.	elégs.	elégs.	jó	elégs.	jó	jó	elégs.	elégséges

A szóbeli vizsga befejeződven, elnök az eredményt a vizsgázóknak kihirdeti.

8. Cziáky Endre püspökhelyettes elnök a lelkészi szolgálatra kibocsátván a levizsgázott ifjakat (Dóka Etelkát pedig a gyülekezeti munkák végzésére), meleg szeretettől áradó bizonyágtétellel hívja fel őket felséges hivatásukra, ami után pedig Janka Károly lelkészi egyházkerületi főjegyző kiveszi a hivatalos esküt tőlük, az egyházi törvénykönyv lelkészi eskü mintájának három első kikezdését használva esküformául.

K. m. f.

Dókus Ernő
egyh.-ker. főgondnok,
a biz. vil. elnöke.

Cziáky Endre
abaúji esperes,
a püspök helyett.

Janka Károly
egyházkerületi lelkészi
főjegyző.

Dr. Vasady Béla
a bizottság előadója és jegyzője

Marton János,
Szabó Zoltán,

theol. tanár.

Dr. Zsiros József,
Dr. Trócsányi József,
Dr. Mátyás Ernő
theol. tanár.

Egyházkerületi közgyűlésünk a jelentést az első lelkészképesítő vizsgálatról tudomásul veszi.

A lelkészképesítő bizottságnak a 6. sz. jkvi ponttal előterjesztett javaslatára vonatkozólag pedig a következőleg határoz:

1. A sárospataki theol. akadémián végzett és a tiszáninneri egyházkerület lelkészképesítő bizottsága előtt egyre növekvő számmal vizsgát tett segédlelkészek könnyebb elhelyezkedése szempontjából is megújítja egyházkerületünk az 1928. évi 126. sz. határozatát, vagyis azt, hogy a más theol. főiskolákon végzett segédlelkészek csak abban az esetben alkal-

maztassanak egyházkerületünkben, ha a sárospataki teológián végzett segédlelkészek már elhelyezést nyertek.

117. II. Olvastatik a Sárospatakon, 1930 szeptember 23—25. napjain tartott második lelkészképesítő vizsgálat jegyzőkönyve:

JEGYZŐKÖNYV

Felvétetett a tiszáninneri ref. egyházkerület lelkészképesítő bizottságának Sárospatakon, 1930. évi szeptember hó 23. és 25. napjain tartott ülésében lefolytatott II. lelkészképesítő vizsgálaton.

Jelen voltak: Cziáky Endre esperes, püspök-helyettes és Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt dr. Vasady Béla theol. akad. igazgató, Marton János, dr. Trócsányi József, dr. Mátyás Ernő, dr. Zsíros József és Szabó Zoltán theologiai akadémiai tanárok, Janka Károly egyházkerületi lelkészi főjegyző, utóbbi ügyis mint előadó és jegyző, a lelkészképesítő vizsgáló bizottság tagjai.

1. A vizsgálatot vezető Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok, világi elnök a gyűlést megnyitja, a megjelent bizottsági tagokat szívélyesen üdvözli és annak bejelentésével, hogy Püspök Urunkat a megjelenésben betegsége megakadályozta, hogy Farkasfalvi Farkas Géza és Bernáth Aladár bizottsági tagok, előbbi családi gyásza, utóbbi hivatali halaszthatatlan elfoglaltságára való hivatkozással kimentették elmaradásukat, felkéri Cziáky Endre esperest, mint püspökhelyettest a társelnöki szék elfoglalására.

A távolmaradtak igazolása után a lelkészvizsgálati bizottság határozatképes számban megalakul, kifejezve Püspök Urunk kényszerű elmaradása felett érzett őszinte és mély sajnálkozását.

2. Janka Károly előadó jelenti, hogy a II. lelkészképesítő vizsgálat tételére összesen 13-an jelentkeztek és pedig 12-en a teljes vizsgálat letételére, 1 pedig, névszerint Szabó István, ki Amerikában, a daytoni református theol. szemináriumban 1927 május 22-én szerezte meg lelkészi képesítését, kiegészítő vizsgálatra a magyar protestáns egyháztörténelemből, a magyar egyházjogból és liturgikából lelkészképesítő oklevelének honosítása céljából. A jelentkezők kítűzött írásbeli házi dolgozataikat szabályszerűen elkészítették, kellő időben beterveztették, vizsgálat engedélyezése iránti kérvényeikhez szolgálati bizonyítványukat becsatolták, szept. 23-án zárthelyi írásbeli dolgozatukat az egyházjogtan köréből a szaktanár által körvonalazott s az elnök által kiválasztott tárgyból, mely az előadó által a vizsgálatra állók előtt „A vegyes házasságból született gyermekek vallása és a reverzális kérdés mai állása“ címmel kihirdettetett, kellő időre elkészítették.

Jelenti előadó, hogy a vizsgálatra állók fegyelmi eljárás alatt nem állanak s hogy Szabó István a kiegészítő vizsga letételére 939/1930. szám alatt püspöki engedélyt nyert.

A szaktanárok jelentik, hogy a szaktárgyaikból készített házi és zárthelyi írásbeli dolgozatokat megvizsgálták és azokat megfelelőknek találták, a szóbeli vizsgálat alapjául elfogadták.

Lelkészképesítő bizottság a második lelkészképesítő vizsgálatra jelentkezőket okmányaik, valamint az azokból megállapítható lelkészi szolgálataik, továbbá házi és zárthelyi írásbeli dolgozataik eredményessége alapján mindnyájukat szóbeli vizsgálatra bocsátja. Szabó Istvántól is a kiegészítő szóbeli vizsgálatot kivételesen elfogadja, mert tekintettel kell lennie arra, hogy ő külföldi lelkészi oklevelét 1927 május

hó 22-én, tehát oly időben szerezte meg, s annak megszerzése céljából külföldre oly időben ment, amikor a tanulmányi, nevelési és vizsgálati szabályzat 52. pontjának rendelkezései nem nyújtottak felvilágosítást arra nézve, hogy a külföldi theologiai főiskolákon hallgatók tanulmányi szabadságon levőknek tekintetnek, akik abszolutoriumot hazai theologian kötelesek szerezni s lelkészi vizsgálataikat is hazai lelkészképesítő bizottságok előtt tartoznak letenni és így meg volt ama jóhiszeműsége, hogy a vizsgálati szabályzat külföldi lelkészi oklevelének honosítására a kiegészítő vizsgálat letételével módot nyújt és jogot ad, mert errenézve a megszorító értelmezések az egyetemes konvent későbbi, 89/1927. sz. határozatából származtak. Ez azonban jövőre precedenst nem alkothat.

A szóbeli vizsgálat megtartatván, annak eredménye ekként állapítottat meg:

(Lásd a 41. oldal táblázatát!)

Lelkészképesítő bizottság a második lelkészképesítő vizsgálat megtartásáról, lefolyásáról és eredményéről szóló jelentését a vizsgálatról szóló jegyzőkönyv beterjesztésével a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti, egyidejűleg Szabó István külföldi lelkészi oklevelének honosítását az egyházkerületekkel leendő közlés céljából elnöksége útján az egyetemes konventhez felterjeszti.

Sorszám	A vizsgázó neve	A vizsgálat tárgyai s az azokból szerzett érdemjegyek						Jegyzet
		Magyar prot. egyház és irodalom- történet	Egyházjog- tan	Gyakorlati theologia	Gyakorlati biblia- magyarázat	Írásbeli dolgozat	Általános osztályzat	
1.	Szabó István .	jó	jó	jó	—	jeles	jó	Kiegészítő vizsgát tett.
2.	Tóth Albert . .	jó	jó	jó	jó	jó	jó	
3.	S. Nagy Lajos	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	
4.	Arday László .	jó	jó	jó	jeles	jeles	jó	
5.	Császár József	jó	jó	jeles	jó	jeles	jó	
6.	Darányi Lajos	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	
7.	Kigyóssy Dezső	elégs.	elégs.	elégs.	jó	jó	elégs.	
8.	Mikes Zoltán .	jó	jó	elégs.	jó	jó	jó	
9.	Mikola István .	jó	jó	jeles	jeles	jeles	jó	
10.	Perjéssy László	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	
11.	B. Nagy Lajos	jó	jeles	jó	jó	jó	jó	
12.	Varga János .	jó	jó	jó	jó	jó	jó	
13.	Béky Zoltán . .	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	

3. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok, mint a lelkészképesítő bizottság világi elnöke, úgy az egyházi magasabb közérdek, mint a kibocsátást nyert segédlelkészek egyéni érdeke, elhelyezkedésük lehető biztosítása szempontjából szükségesnek tartja, hogy a lelkészképesítő bizottság jegyzőkönyvi felterjesztésében rámutasson a segédlelkészek elhelyezésénél tapasztalható arra a nehézségre, mellyel az egyes egyházmegyék esperesei intézkedéseik megtételénél rábukkannak, mikor állandó káplántartó egyházközségekül megállapított gyülekezetek lelkészei e joggal járó kötelességeiket teljesíteni, a hozzájuk kirendelt segédlelkészeket elfogadni vonakodnak, vagy pedig arra szorítkoznak, hogy azok számára a kápláni kongrua mellé csupán a káplántartási államsegélyt szolgáltatják ki, de eltartásukat, illetőleg ellátásukat nem vállalják, legjobb esetben lakást adnak, de annak fűttetéséről és világításáról nem gondoskodnak, miáltal vagy egyáltalában lehetetlenné teszik a káplánok elhelyezését, vagy bizonytalanná teszik azok megélhetését.

Lelkészképesítő bizottság vizsgálatot vezető elnökének ezt a megállapítást, amely tökéletesen fedi a bizottság tagjai által e téren szerzett tapasztalatokat mind a közegyház, mind a közvetlenül érdekelt segédlelkészek szempontjából károsnak tartja s úgy véli, hogy az ilyen eljárás nem egyéb, mint kötelességek teljesítése nélkül jogoknak a biztosítása mind az egyház közérdeke, mind az egyéni érdekek rovására, miért is felkéri a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést e kérdésben való komoly állásfoglalásra, mivel a kibocsátást nyert segédlelkészeknek különben is nagyon nehézé vált elhelyezését egyes lelkészeknek ilyen önkényes magatartása még inkább fokozza.

4. Janka Károly egyházkerületi lelkeszi főjegyző, bizottsági előadó és jegyző a lelkészképesítő bizottság részéről hálás köszönetet mond az elnökségnek azért a tapintatos és bölcs vezetésért, mellyel a vizsgálatot irányította, a kitartásért, a mellyel az odaadó munkának és hűségnek felemelő példáját mutatta, az irányításért, mellyel az Úr ifjú szolgálait további munkájukra az életbe elbocsátotta.

Elnökség a szeretetnyilvánításokat szívből viszonzva, a lelkészvizsgáló bizottság eljárását befejezettnek nyilvánította, Isten áldását kérve az ő anyaszentegyházára, a főiskola tanáraitra és az Úr ügyének minden igaz, hű munkására.

Kmf.

Dókus Ernő,
egyh. ker. főgondnok,
a bizottság v. elnöke.

Cziáky Endre,
abauji esperes,
a püspök helyett.

Janka Károly,
egyh. ker. lelkeszi főjegyző,
bizottsági jegyző.

Dr. Vasady Béla,
Dr. Trócsányi József,
Szabó Zoltán,
Marton János,
Dr. Mátyás Ernő.
theol. tanár.

Egyházkerületi közgyűlésünk a II. lelkészképesítő vizsgálatról szóló jelentést tudomásul veszi.

A jegyzőkönyv 3. pontjában foglalt előterjesztésre nézve pedig a következőképen határoz:

Úgy a közegyház, mint a közvetlenül érdekelt segédlelkészek szempontjából szí-

gorúan köteleztetnek az állandó káplán-tartó helyek a hozzájuk kirendelt segéd-lelkészek elfogadására. Felhívatnak az egyházmegyék esperesei, hogy e határozat végrehajtásáról egyházkerületünknek minden évi őszi közgyűlésére jelentést tegyenek. Tegyük espereseink egyuttal vizsgálat tárgyává, hogy a segédlelkészek járandóságainak kiszolgáltatása tekintetében visszaélések nem fordulnak-e elő s a visszaélések orvoslásáról gondoskodjanak.

118. Belmissziói bizottság jelenti, hogy folyó hó 29-én délután Cziáky Endre esperes és Dókus Ernő főgondnok elnöklete alatt ülést tartott, melyen dr. Enyedy Andor missziói előadó felolvasta itt következő jelentését:

Jelentés a tiszáninneri egyházkerületben, az 1929—30-ik évben lefolyt missziói munkákról.

A missziói munka fejlődésére, amely első kérdése a jelen éven kibocsátott kérdőíveinknek, a kebelbeli gyülekezeteknek körülbelől egyharmada mert határozott igen feleletet adni. A dolog véleményem szerint úgy áll, hogy a missziói munka mindenütt fejlődik, — vagy külterjesen, vagyis keretekben, intézményekben, alkotásokban, új kezdeményezésekben; vagy belterjesen, vagyis lelkekre, a közfelfogásra és közszellemre való hatásában, — de fejlődik, ahol megindult, mert a missziói munkának természete, törvénye a fejlődés, a gyarapodás épúgy, mint az elvetett magnak, t. i. a csiraképes magnak. Ahol nem fejlődik ez a munka sem befelé, sem kifelé: ott tehát igazán meg sem indult, meg sem kezdődött. Sajnos, ilyen lelkihalálba dermedt gyülekezetünk nagyon sok van; talán több, mint élő és élni induló; annyira, hogy félek; bár nagyon tanulságos, de nagyon is szomorú lenne a róluk készített statisztika. É szomorú, lehangelő

ténnyel szemben némileg annak ellensúlyozására azonban mind a jelentőívek, mind pedig előadó társaim és a magam tapasztalata alapján viszont nyugodtan mondhatom, hogy egyházkerületünkben a missziói munka határozott és reményteljes fejlődést mutat. Állításomat, illetve megállapításomat a következő adatokkal bátorkodom alátámasztani és megindokolni:

Egyházi közvéleményünkben, egész közéletünkben mindig nagyobb tért foglalnak el a missziói munka kérdései; mind nagyobb számban szerepelnek ezek hivatalos lapunkban, gyűléseinken, lelkészi és tanítói értekezleteinken. Sőt mind több értekezlet, összejövetel hozódik össze és folytatódik le ezeknek a kérdéseknek a jegyében. Vannak, mégpedig növekvő sűrűséggel, presbiteri, kálvinszövetségi, leányegyleti, ifjúsági és vasárnapi iskolai tanfolyamok, konferenciák, amelyek sok új embert vonnak be a missziói munkába és sok töretlen területre terjesztik ki azt. A lelkészek, tanítók, presbiterek testületileg és egyénekenként is kezdik erősebben érezni a lelki életben, hitéletben való felelősségüket, szolgálatra való kötelezettségüket. Az istentiszteletek, különösen a köznapiak s ezek között is a mai ember időbeosztásának, lelki szükségletének jobban megfelelő esteliek, kezdenek merev formaságokból a missziói munka eszközeiül beállíttatni és felhasználtatni. Több helyen már zöldellik is a missziói munkának felsarjadzó vetése a templomlátogatók, úrvacsorázók, önkéntes munkások s az áldozatkészség növekedésében.

A missziói munka akadályai között leginkább a szegénységet és népünk közönyét, lelkidolgozók iránti „kedvetlenségét“ említik. Már mult évi jelentésemben hangsúlyoztam, hogy a missziói munkának egyetlen akadálya a missziói lélek hiánya. Ahol ez van, ott van munka a legnagyobb szegénység és közöny mellett is; ahol ez nincs, ott nem lehet munka a legnagyobb lelki éhség és a legfényesebb anyagi eszközök és keretek dacára

sem. Ahol, mint legfőbb, sőt egyetlen akadály, érezhető ennek a léleknek a hiánya, ott imádkozni és dolgozni kell az eljövételén, terjedésén és gyarapodásán.

A gyülekezeti missziói bizottságok megalakulását Alsózemplén jelenti. Abaujban és gyaníthatólag a többi egyházmegyékben ilyenek gyanánt a presbitérium, Miskolcon a Kálvin-Szövetség választmánya szerepel. Alig van közöttük, amelyik a konventi missziói programot letárgyalta volna. A legtöbb a reverzális-veszedelem elleni védekezés módjairól tárgyalt. Fügödön a szegénysegítéssel, Ruszkán a szülői értekezlet bevezetésével, Hejccén anyák napjának rendezésével, október 31-ikének erőteljesebb, úrvacsoraosztással is egybekötött megünneplésével, Diósgyőr-vasgyárban presbiterképző tanfolyam szervezésével, Kenézlőn az ORJÓ propagálásával, Kesznyétenben vetítettképes előadások rendszeresítésével, Sajóhidvégen missziói pénztár létesítésével s gyülekezeti ház építésével foglalkozott. A missziói bizottságoknak 1929—30-ban 276 férfi és 323 nő tagja volt.

Gyermekistentiszteletet Abaújból jelentenek 11 helyen. A többi egyházmegyékben ilyenek valószínűleg csak a városi egyházakban, illetve gyülekezetekben vannak. Vasárnapi bibliai iskola van 94 gyülekezetben, általában osztályonként, vagy összevontan az összes osztályokból alakított nagyobb csoportokban. Ezekbe a bibliai iskolákba a múlt évi 8.946-al szemben járt 10.919 gyermek. Komolyabb és körültekintőbb gyermekgondozás, segélyezéssel és látogatásokkal is egybekötve csak néhány, számszerűleg ki sem mutatható gyülekezetben van. Pedig a gyermekmisszió a jelentések adatai szerint is a legjobb eszköz nemcsak a jövő biztosítására, hanem a jelenvaló felnőtt nemzedék, közelebről a szülők megnyerésére és befolyásolására is.

A konfirmációi oktatás a jelentések szerint elmélyült Felsőborsod 7 gyülekezetében. Alsózemplén 12 gyülekezete áttért a 14—15 éves korban

való konfirmálásra, viszont Mezőzombor a gyermekek elszóródásának veszedelme miatt visszaszállt a 12 éves korhatárra. Sárospatakon a konfirmálatlanul maradt felnőtt egyháztagokat nyilvános vallástételre és fogadalomra szólították fel s velük együtt a gyülekezet többi tagjai is megújították konfirmációi fogadalmukat. A konfirmáltak összetartása a felsőbb iskolai kötelekekben és az alant ismertetendő egyesületi keretekben történt meg.

Az ifjúság lelkigondozásában még legtöbb helyen a bentmarasztás ősi szokása dívik, ami nagyon jó, ha a célnak, körülményeknek és szükségleteknek megfelel. A fiúkkal és leányokkal itt természetesen csak elkülönítve lehet eredményesen foglalkozni. Ifjúsági egyesület 37 helyen van 1648 taggal; leányegyesület 51 helyen 1642 taggal. Konfirmáltak egyesületében 59 helyen 902 ifjú és 1160 leány van összetartva. Ifjúságunkban az egyházi szolgálatra, diakonusi és diakonissza pályára való hajlam megvan és a lelki foglalkozások folyamán mindig jobban ébrednek. Miskolcra és Diósgyőr-vasgyárból a múlt év folyamán egy testvér és két jelölt lépett diakonissza pályára; jelentkező azonban több is volt. Diakonusképző-intézetek létesítése esetén pedig ifjaink közül is többen szentelnék életüket erre a munkára. Egyelőre ezek a gyermekmisszióban, ünnepélyek rendezésében és a szegénygondozásban segítenek.

Az egyház felnőtt tagjai számára szolgáló vallásos estély 179 helyen 2981 alkalommal tartott. A bibliakörök száma 78. Házi áhítatot jelentenek 39 helyről. Mind a háromféle összejövétel iránt élénk és növekvő érdeklődés mutatkozik.

A biblia, vallásos lap és iratterjesztés jóformán minden gyülekezetben munkában van. A kimutatott adatok szerint elterjesztettek 2952 bibliát, 7600 vallásos könyvet, 4375 lapot; összesen 16270 pengő 90 f. értékben.

Az egyesületek közül a Kálvinszövetség van legáltalánosabban elterjedve és sok helyen járási-

lag is megszervezve. Ennek tagjai leginkább a hitéleti és szociális téren munkálkodnak. Az ózdi jelentés szerint a szórványgondozásban is nagy eredményei vannak a szövetségnek. A legtöbb gyülekezetben az egyházi énekkar képviseli az egyesületi munkát. Nőegyletek is több helyen alakulnak és működnek; így pl. Gesztelyen fővárosi árva gyermekeket is nyaraltattak. Van templomos asszonyok társasága Tarczalon, szőlőműves társaság Mádon. Nem mondja a jelentés, hogy mit csinálnak. Bizalommal nézünk az összes egyesületi, egyháztársadalmi munkákat átfogó Kálvinszövetség további kialakulása felé és reménységgel várjuk, hogy ennek a révén megindul az erdélyihez hasonló egységes nőszövetségi szervezkedés is. Nagy áldás az egyesületi munka, de természetesen csak akkor, ha az egyházi életet ébreszti fel és a dolgozó gyülekezet kifejlődését segíti elő.

Országos kapcsolata a központok révén majdnem minden egyesületnek van. Szükséges volna a további és mélyebb kapcsolatok kiépítése érdekében, hogy a központok a fővárosban mindenfelé példaadó, mintaszerű működést fejtsenek ki és a vidéki egyesületek számára részint összefogó erőt, részint tápláló forrást, sokféleképen értékelhető előnyt jelentsenek. A külmisszió támogatása több gyülekezetben indul; bár e tekintetben még sok tennivaló van.

Az anya és csecsemővédelemről csak néhány helyen van szó; pedig itt az állami Stefánia Szövetség munkájába aránylag könnyű volna bekapcsolódni s már a felvilágosítással is sokat lehet tenni. Alkalmi segítyezésben részesült 690, állandó támogatásban 148 szegény; az erre fordított összegek 27671 P 10 f. értékben vannak kimutatva. Rendszeresebb és szervezettebb szociális munkát a miskolci Kálvinszövetség végez.

A missziói munka hatásainak kifejlődésében nagy akadálnak vallják a jelentőívek a vasárnapi munkaszünet hiányát. Erre vonatkozólag bátor

leszek javaslatot is előterjeszteni. Kiáltó bűnök elleni küzdelemről a jelentések nem szólnak.

A szórványgondozási jelentőívek szintén beérkeztek. Itt is reményteljesen fejlődőben van a veszélyeztetett lelkek gondjának erőteljesebb felvétele s tanyai hittestvéreink hálájában, lelki-vágyakozásában mutatkozik is a munka jó eredménye, gazdag áldása. Ezen a téren azonban, amint én is készséggel elismerem, nagy akadály az anyagi eszközök hiánya, sok helyen a másvallású birtokos, vagy a birtokban levő más felekezet rossz-akarata, akadékoskodása. Mivel tudomásom szerint a missziói segélyek a konvent által lesznek az egyes szórványközpontok szükségletei szerint szétosztva; nagyon ajánlatos, hogy minden szórványgondozó-egyház idejében és indokoltan bejelentse és kimutassa idevonatkozó szükségleteit; nehogy a kiosztásnál háttérbe szorúljunk.

Jelentésemet zárva, vagyok mély tisztelettel a főtiszt. és mélt. Egyházkerületnek

alázatos szolgálója

Dr. Enyedy Andor

missziói előadó.

Missziói bizottság a jelentést tudomásul vette, s abból örömmel állapította meg, hogy a missziói munka ha nem is lett még kerületünk minden gyülekezetében általánossá, örvendetes és reményteljes fejlődést mutat. A kimerítő jelentést az egyházkerületi közgyűlésnek is tudomásulvételre és elfogadásra ajánlja.

Egyházkerületi közgyűlés az előterjesztett missziói jelentést tudomásul veszi és egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja.

119. Missziói bizottság azzal a javaslattal járul az egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a közgyűlés szor-

galmazza a kebelbeli gyülekezetekben a konventi missziói program végrehajtását, különösen a gyermekmisszióknak, bibliai iskolának és az újonnan kiadott konfirmációi utasításnak megkezdését, fejlesztését, figyelembevételét és végrehajtását; mégpedig a középiskolák növendékeire vonatkozólag is. Hívja fel továbbá közgyűlés a kebelbeli gyülekezetek lelkészeit, tanítóit, presbitereit, egyesületeit, hogy a növekedő inségben a szegénygondozással fokozott mértékben foglalkozzanak; a szükségesnek látott segélyek fedezésére szegényperselyeket állítsanak és szegényalapokat létesítsenek; de a szegénység tüneti kezelése mellett a nyomor okait, előidéző vagy súlyosbító körülményeit s egyuttal elhárítása módjait is tegyék egyéenként és testületileg tanulmány, megfontolás és tevékenységük tárgyaivá.

Egyházkerületi közgyűlés a konventi munkaprogramra, a konfirmációi utasításra és az inség elleni hathatós küzdelemre felhívja a gyülekezetek és gyülekezeti előljáróságok figyelmét.

120. Folyó évi június 26-án tartott tavaszi gyűlésünk 17. sz. határozatával, az egyetemes konvent 60/1930. sz. határozata alapján letette az egyházmegyékhez véleményezés végett az egyházkerületi és egyházmegyei missziói bizottságok működésére vonatkozó szabályrendelet-tervezeteket. Egyházmegyéink a tervezetet helyesnek, elfogadhatónak és keresztülvihetőnek tartják.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyházmegyék véleményét azzal terjeszti fel az egyetemes konventre, hogy a véleményezés céljából leküldött szabályzat-tervet a maga részéről is helyesli és elfogadja.

121. Missziói bizottság a jelentőivekkel együtt érkezett és általa letárgyalt egyházmegyei javaslatok alapján arra kéri az egyházkerületi közgyűlést: fog-

laljon állást az anyák napjának megünneplése, a köznap esteli, különösen bünbánati istentiszteletek bevezetése, s ezeken rendszeres bibliamagyarázatok tartása mellett.

Egyházkerületi közgyűlés az anyák napja megünneplését, a köznap esti, különösen bünbánatheti istentiszteletek s ezeken bibliamagyarázatok tartását a maga részéről is szükségesnek és kívánatosnak tartja.

122. Missziói bizottság október 29-én tartott ülésében a beérkezett jelentésekből, missziói előadó megállapításaiból értesülvén arról, hogy a hitélet igazi felébredésének és kifejlődésének egyik legnagyobb akadálya a vasárnapi munkaszünet hiánya; s mivel az idevonatkozó törvény például az üzletek vasárnapi zárvatartását csak az illető kereskedők kétharmadának s így sokszor nem keresztyén állampolgároknak hozzájárulásához, illetve kifejezett kívánságához kötöten rendeli el; kéri az egyházkerületi közgyűlést, fejezze ki azt a kívánságát, hogy a vasárnapi munkaszünetet általánosan és feltétlenül elrendelő törvény megalkotását, végrehajtását, illetve az erre irányuló hivatalos és egyháztársadalmi mozgalom megindítását szükségesnek tartja.

Egyházkerületi közgyűlés, bár tudatában van annak, hogy egyetemes konventünk már többször fordult a különböző kormányokhoz a vasárnapi munkaszünet érdekében, de csaknem mindig sikertelenül. El van készülve most is arra, hogy a hivatalos eljárás ez ügyben nem fog azonnali sikerre vezetni; mégis felelőssége tudatában és érzetében ajánlja ezt a kérdést újólá, a korcsmák és más italmérések vasárnapi zárvatartásával együtt egyetemes konventünk, egyházi és egyháztársadalmi szerveink további figyelmébe és

tevékenységébe, mert meg van győződve róla, hogy nem lesz addig boldog és erős magyarság, amíg államilag és intézményesen is meg nem adjuk Istennek, ami az Istené; a léleknek, ami a léleké.

123. Missziói bizottság október 29-iki üléséből arra kéri az egyházkerületet, hogy elnöksége útján tegyen felterjesztést, illetve javaslatot az egyetemes konventhez aziránt, hogy a missziói jelentő-ívek kérdései már a jövő évben az esperesi kérdőívekbe foglaltassanak be és azokra a mindenkori egyházlátogatóság írja be és adja meg a valóságnak megfelelő, s a presbitériumok előtt letárgyalt adatokat és feleleteket.

Egyházkerületi közgyűlés a javaslat helyes célzatát a maga részéről is átlátván, azt készséggel terjeszti fel a konventi elnökséghez.

124. A főiskolai igazgató-tanács jún. 23-án tartott üléséből felterjesztett jelentések alapján a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára

1. Közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul, hogy nagytiszt. Janka Károly egyházi és méltóságos Farkasfalvi Farkas Géza világi gondnok urak ez év folyamán a gimnáziumban hivatalos látogatásokat végeztek és több tanítási órát is végig hallgattak; az iskola iránti buzgó fáradozásukért és szerető gondosságukért a gondnok uraknak hálás köszönetét fejezi ki (52. sz. határozat.)

2. A min. megbízott hivatalos látogatása alkalmával tartott értekezlet jegyzőkönyvéből közgyűlésünk megnyugvással veszi tudomásul a tanulmányi eredmény fejlődését, általában tisztos közepes voltát és a methodikai eljárás fokozatos tökéle-

tesedését. A min. megbízott kívánságára a gimnázium felszerelésének fejlesztését biztosító szükségleteknek az összeírását helyeslőleg veszi tudomásul, valamint az iskola előljáróságának azt a készségét is, hogy azokat sorozatosan az iskola teherbíró képességének figyelembe vételével igyekszik megvalósítani s rajztanítás terén mutatkozó hiányokat mielőbb megszüntetni.

3. Közgyűlésünk örömmel és megnyugvással veszi tudomásul Dobby László középisk. előadónak hivatalos jelentéséből, hogy a „tanártestület a maga egészében hivatásának magaslatán áll, s ez évben is lelkes, buzgó, odaadó munkát végzett; teljesen átérezte és nemes ambícióval vállalja azt a kötelezettséget, melyet ez ősi intézet múltja és most oly hatalmas körvonalakban egyre jobban kibontakozó jövője a jelen munkásainak vállára rak. A pár év óta megindult szép haladás tovább folytatódott és emelkedett. Az intézet tanulmányi színvonala ez évben is határozott és jelentős emelkedést mutat.“ Ez alapon közgyűlésünk elismerését és köszönetét fejezi ki a tanártestületnek odaadó és eredményes munkájáért.

125. A főiskolai igazgató-tanács jelentései és határozatai alapján a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára

Közgyűlésünk nagy örömmel veszi tudomásul,

a) hogy Elekes Imre igazgató 1929 október havában a Gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közokt. m. kir. miniszter úr Ónagyméltóságától részére kiutalt tanulmányúti segéllyel Németország legkiválóbb

internátusait meglátogatta és tanulmányozta (jun. 23-iki ülés 67. sz. határozata);

b) hogy Vitéz Szabó Aladár h.-tanár a földrajz-tanárok részére rendezett továbbképző-tanfolyamra 250 P államköltség kitalása mellett felvétetett (jun. 23-iki 61. sz.);

c) hogy Hallgató Sándor tanár a középiskolai tanárok részére Tihanyban 1930 márc. és ápr. hónapokban rendezett 3 hetes biológiai továbbképző-tanfolyamon államköltségen részt vett (jun. 23-iki 60. sz.);

d) hogy a nagymélt. Miniszter úrtól nyert 400—400 P tanulmányúti segéllyel Dávid Zoltán Olaszországban, Novák Sándor Franciaországban, Dr. Gulyás József Németországban tettek a nyári szünidő alatt tanulmányutat (jun. 23-iki 59. és szept. 10-iki 33. sz. határozatok).

Közgyűlésünk meg van győződve, hogy e tanulmányutjuk alatt szerzett tudásukat és tapasztalataikat nevezett tanárok a főiskola tanulmányi ügyeinek javára és emelésére fogják értékesíteni s éppenezért a leghálásabb köszönetét fejezi ki Gróf Klebelsberg Kunó m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr Önagyméltóságának Egyházkerületi Közgyűlésünk azért az ismét meg ismét megnyilvánuló kegyes jóindulatáért és nemes bőkezűségü pártfogásáért, amellyel minden lehető igyekszik megtenni ősi főiskolánk emelésére és fejlesztésére.

Hálás köszönetet mond Közgyűlésünk Farkasfalvi Farkas Géza vil. gondnok úr Óméltóságának e tanulmányúti segélyek kieszközlése érdekében való fáradozásáért és sikeres közbenjárásáért.

Köszönetet mond Szilágyi Benő gimn. tanárnak az igazgatói teendőknek az igazgató tanulmányútja alatti időben való fá-

radságos és lelkiismeretes elvégzéséért s a tanártestületnek a Hallgató Sándor tanulmányutja alatti helyettesítésért.

126. A főiskolai igazgató-tanács június 23-iki ülésének 43. sz. határozatára a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslata alapján,

Egyházkerületi Közgyűlésünk nagy örömmel veszi tudomásúl, hogy a nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium a gimnázium 5 helyettes tanára és Boda Béla megválasztott rendes tanár részére a fizetéskiegészítő államsegélyt 1929 szept. 1-től kezdődőleg kiutalványozta s midőn ezért a kegyes jóindulatáért dr. gróf Klebelsberg Kunó miniszter úr Önagyméltóságának leghálásabb köszönetét nyilvánítja, egyszersmind Boda Bélát, akinek szolgálati ideje a kiutaló végzésben megállapított, miután a rendes tanárrá történt megválasztásához fűzött feltételeknek a fizetéskiegészítő államsegély folyósításával elég van téve, minden föltétel nélkül megválasztott rendes tanárnak nyilvánítja.

127. A főiskolai igazgató-tanács szeptember 10-iki ülésének 29. és 27. sz. határozatai alapján a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára,

Közgyűlésünk tudomásúl veszi, hogy vitéz Szabó Aladár Lajos, az 1929/30. évben a gimnáziumban h. tanárként működött s az 1930/31-ik évre is alkalmaztatott, betegsége miatt állásáról lemondott és az így megüresedett h. tanári állásra az igazgató-tanács pályázathirdetés alapján Orbán István földrajz-történelem szakos okleveles tanárt alkalmazta az 1930/31-ik iskolai évre.

128. A főiskolai igazgató-tanács f. évi június 23-án tartott ülésének határozatai alapján

Közgyűlésünk a Középiszkolai Tanügyi Bizottság javaslatára a következőket határozza:

a) A 78. sz. határozatból tudomásul veszi, hogy a főiskola szertárai és gyűjteményei a kijelölt új helyiségekbe átszállítottak, illetőleg átköltöztetésük folyamatban van.

b) A 62. sz. határozatból örömmel veszi tudomásul, hogy Palumbo Gyula VIII. és Berzeviczy László VII. o. tanulók a közszolgálati alkalmazottak gyermekei nevelésére létesített ösztöndíjból 400—400 P ösztöndíjat kaptak.

c) A 63. sz. határozatból örömmel veszi tudomásul, hogy az intézet a szülék és szállásadók nagy érdeklődése mellett megtartotta az első szülei értekezletet s kívánatosnak tartja a jövőben ezeknek az értekezleteknek rendszeres megtartását.

d) Az 58. sz. határozatból örömmel veszi tudomásul, hogy a gyorsírást a IV. osztályban két csoportra osztva kötelezőleg tanulták a növendékek, a haladók pedig külön heti 1 órát kaptak e mind fontosabbá váló tárgy tanulására, s hogy a tanítás eredménye úgy az intézet házi versenyén, mint a nyiregyházi kerületi versenyen teljesen megnyugtató volt és a további fejlődésre jó reménységet keltett.

e) Az 57. sz. határozatból örömmel veszi tudomásul, hogy az énekvizsgán úgy az egyházi énekekből és világi dalokból, valamint az ének elméleti anyagából is kellő készséget mutattak föl a tanulók osztályonként is és egyénekenként is. Az ének- és zenetanárnak az elért eredmény-

ért elismerését fejezi ki és a tanártestületet felhívja, hogy a tanulók magánzene tanulását különös figyelemmel kísérje.

f) Az 56. sz. határozatból örömmel veszi tudomásul, hogy a tanulók részére ez évben is korcsolyapályát létesített a tanártestület s hogy alkalmas időben a tornaórák is ott tartattak és hogy egy melegedő szobát is építettek a főiskola hozzájárulásával s ez nyáron a Bodrog-fürdő telepén vetkőző-helyiségül fog szolgálni.

g) A 44. sz. határozatból tudomásul veszi a szeptemberi és decemberi érettségi vizsgálatok kedvező eredményét.

h) A 49. sz. határozatból tudomásul veszi, hogy az igazgató ez évben is minden mozzanatra kiterjedő jelentést terjesztett be a gimnázium I. félévi munkájáról és annak eredményéről s ennek alapján a lelkészi gondnok úr felhívására több kérdés tanári értekezleten tárgyalatott meg.

129. A főiskolai igazgató-tanácsnak a tornaterem átalakítására és modernizálásra vonatkozó jelentéseit és határozatait a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára

egyházkerületi közgyűlésünk tudomásul veszi a következő határozatokkal:

1. Tudomásul veszi a Kócza Géza testnevelési felügyelő látogatásáról szóló jelentést, valamint a vele tartott értekezletnek azt a megállapodását, hogy a tornai csarnok újjáépítésének mintegy 80.000 P-t kitevő költségeit a főiskola jelenlegi anyagszervei mellett magára nem vállalhatja s ezért átmeneti megoldást kell keresni, amely több évre lehetővé teszi a testnevelés végzését (jun. 23-iki ülés 55. sz. határozata).

2. Ez az átmeneti megoldás abban állana, hogy a tornaterem padlója kettős padlódeszkával borítottassék be, a hátulsó részén két öltöző-, vetkőzőhelyiséggel egészítettessék ki és a mostani tanári szobából egy mosdó tusoló alakítottassék, mely vizét a közeli kútból kapná. Ez az átalakítás körülbelül 10.000 P-be kerül (jun. 23-iki ülés 47. sz. határozata).

3. Nagy örömmel veszi tudomásul, hogy gróf Klebelsberg Kunó miniszter úr Ónagyméltósága 1929 december havában kegyes ígéretet tett az átalakítási költségeknek államsegély útján való fedezésére s ez év tavaszán küldött is 2.000 P-t, melyből a padlózás elvégeztetett s kegyes leiratában tudatta, hogy erre a célra a fenti 2.000 P-n felül 8.354.72 P államsegélyt engedélyezett, amely összegből 3.354.72 P-t még ez év szeptember havában kiutal, a többi 5.000 P-t pedig 1931 szeptember havában fogja kiutalni és egyúttal sürgette a munkálatok végrehajtását. A munkálatok versenytárgyaláson ki is adattak a legelőnyösebb ajánlattevőknek 9.239.34 P-ért s azoknak végrehajtása már meg is kezdődött. Közgyűlésünk, midőn mindezekről örömmel értesül, a legteljesebb szívből fakadó hálás köszönetét fejezi ki dr. gróf Klebelsberg Kunó vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr Ónagyméltóságának, kifogyhatatlan nagylelkűségéért és bőkezű adományáért. Köszönetet mond továbbá dr. Tárczay Felicides Román min. tanácsos úrnak, aki a miniszter úr intencióit annyi megértéssel hajtotta végre. Leghálásabb köszönetét fejezi ki továbbá Farkasfalvi Farkas Géza vil. gondnok úrnak e segély kieszközlése érdekében végzett rendkívüli

sok fáradozásáért és az elért nagyszerű eredményért (szept. 10-iki ülés 36. sz.).

4. Tudomásul veszi közgyűlésünk a harmadik testnevelési óra megtartásáról szóló jelentést is s jó reménységgel várja ennek a kérdésnek mielőbbi végleges és teljesen kielégítő megoldását (jun. 23-iki ülés 69. sz. határozata).

130. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 35. sz. határozatából a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára

Közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul, hogy az új fizikai és kémiai előadóterem teljesen felszereltetett. A két terem felszerelési költsége 10—12 ezer P körüli összegbe kerül s a teljes leszámolásakor az általános építkezési számlán fog elszámolást nyerni, tehát a főiskola pénztárát nem fogja terhelni. Közgyűlésünk a leghálásabb köszönetét fejezi dr. gr. Klebelsberg Kunó miniszter úrnak azért a kegyességéért, amellyel az elszámolásra nézve így rendelkezni s gimnáziumunkat két ilyen teljesen modern felszerelésű előadóteremhez juttatni méltóztatott.

131. A főiskolai igazgató-tanács június 23-iki 51. sz. határozatát, mellyel jelenti, hogy a tápintézeti ebédlőben Elekes Imre gimn. igazgató és a vezetése alatt álló tanártestület rendkívül nagy munkával és utánjárással a főiskolának minden megterhelteése nélkül 9794'91 P költséggel az iskolai oktatás szemléltetése érdekében egy teljesen megfelelő mozgófényképszínházat rendezett be, a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára

Közgyűlésünk nagy örömmel veszi tudomásul a következő határozatokkal:

1. Köszönetet mond Elekes Imre gimn.

igazgatónak és a tanártestületnek azért a sok fáradozásért, utánajárásért és lelkes buzgóságért, amellyel ezt a fontos kultúr-intézményt létesítették, a főiskola minden megterhelése nélkül.

2. Hálás köszönetét nyilvánítja dr. Bernáth Aladár zemplénavármegyei alispán úr öméltóságának azért a nagylelkű támogatásért, amelyet e kultúr-intézmény létrehozása és a belügyminiszteri engedély kieszközölése érdekében kifejtteni kegyeskedett.

3. Hálás köszönetet mond Árva Pál miskolci építészmérnök úrnak, aki a szükséges falazásokat és betonfülkéket teljesen díjtalanul készíttette el hozzávetőleges becslés szerint legalább 2000 P értékben.

4. Elrendeli, hogy a tanítóképző-intézetünkkel kapcsolatos gyakorlóiskola és a sárospataki ref. elemi iskola növendékei a főiskola mozgófényképszínházába járjanak a kötelező iskolai oktató filmelőadásokra és oda fizessék be az ezért járó díjakat.

5. Megütközéssel értesül a Magyar—Holland Kulturgazdasági Rt.-nak arról az eljárásáról, mely szerint nem hajlandó a főiskolai mozgófényképszínház részére, kölcsöndíj fizetése mellett sem, oktatófilmeket kölcsönözni s lehetetlen feltételeket szab filmjeinek előadásáért. Éppen ezért felkéri főtiszt. és mélt. Egyetemes konventet, hogy erre az eljárásra hívja fel a nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Minisztérium figyelmét s amennyiben az oktatófilmek előadására a ref. iskolákban a Magyar—Holland Kulturgazdasági Rt.-nak adna kizárólagos engedélyt, ez engedély kiadását ahhoz a feltételhez is kösse, hogy azokban az iskolákban, amelyeknek ma-

guknak van mozgófényképszínházi berendezésük. a Rt. köteles legyen oktatófilmjeit kölcsöndíj fizetése mellett előadásra átengedni.

132. A főiskolai igazgató-tanácsnak a gimnáziumi internátusra vonatkozó jelentéseit és határozatait a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára,

Közgyűlésünk tudomásul veszi a következő határozatokkal:

1. A jún. 23-iki 70. sz. határozat alapján örömmel veszi tudomásul azt a szép eredményt, amelyet az internátus, a maga kezdetleges keretei közt is kifejtett, s ezért Dávid Zoltán felügyelő tanárnak elismerését fejezi ki. Az internátusnak új helyiségében, az u. n. Zsindely-ház egész emeletén és földszinti 3 szobájában tervezett fejlesztéséhez és kibővítéséhez hozzájárul, valamint ahhoz is, hogy az internátusi díj 95 P-ről 100 P-re emeltessék fel, továbbá, hogy egy nőtlen tanár az internátusban lakjék, mint a felügyelő tanár állandó helyettesítője.

2. A szept. 10-iki 24. számú határozat alapján sajnálattal veszi tudomásul Dávid Zoltánnak felügyelőtanári tisztéről való lemondását s a legteljesebb elismerését fejezi ki neki a tanulóifjúság internátusi nevelésében hosszú éveken át kifejtett érdemes munkálkodásáért.

3. A szept. 10-iki 25. számú határozat alapján jóváhagyólag veszi tudomásul Erdélyi László h. tanárnak az 1930/31. évre a gymn. internátus felügyelőjévé történt megválasztását azzal a javadalmazással és azok mellett a kötelességek mellett, amelyeket az igazgatótanács fenti számú határozata megállapított s működése elé jó reménységgel tekint.

133. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki üléséből kelt határozatok alapján a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára

Közgyűlésünk 1. tudomásul veszi a gimnáziumi beíratás eredményéről szóló jelentést, mely szerint az 1930—31-ik évre 459 nyilvános és 44 magántanuló iratkozott be, tehát összesen 503, 14-gyel több, mint a múlt évben; a beíratkozott növendékek közül református vallású 408 (81·1%) (31. sz. határozat.)

2. Közgyűlésünk elhatározza, hogy ref. lelkészek és tanítók magántanuló gyermekei, ha szegénységüket igazolják s ha jeles és jó előmenetelűek, részesíthetők tandíjkedvezményben, úgy, hogy a rendes tanulók által fizetendő tandíjat fizetik. (28. sz. határozat.)

134. A főiskolai igazgató-tanács jelentései és határozatai alapján a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára

Közgyűlésünk hálás köszönetet mond

1. Özv. Nagy Ignácné nyug. tanárné „Csécsi bácsi leánya Budapest“ úrasszonynak 250 P összegű adományáért, melyből 10 tanuló kapott a II. félévre tápintézeti díj-engedmény címén 25—25 P-t (jun. 23-iki 66. sz. határozat);

2. Dr. László Ferenc budapesti ügyvéd úrnak, aki kilátásba helyezett alapítványának, amelyet főiskolánk részére tenni szándékozik, évi kamata fejében ez iskolai évben is 500 P-öt küldött egy gimn. tanuló teljes ellátásának fedezésére, amely a nemes lelkű alapító hozzájárulásával Szabó Zoltán megszállt területről való VI. osztályos növendéknek adatott ki (jún. 23-iki 65. sz. határozat);

3. Dr. Kun Zoltán főisk. orvos úrnak, aki a gimn. tanítás céljaira felhasználható több tárgyat és képet és 27 darab, gipszből készült gombamodellt ajándékozott a gimnáziumnak. Egyszersmind elrendeli Közgyűlésünk, hogy e jelentős értékű gyűjtemény a természetrajzi szertárnak külön csoportjaként kezeltessek a nagylelkű adományozó nevének megjelölésével (június 23-iki 64. sz. határozat).

135. Dobby László egyházker. középisk. előadó a Középisk. Tanügyi Bizottság útján felterjeszti a sárospataki ref. gimnáziumban 1930 április 1-3. napjain végzett látogatásáról szóló jelentését, melyben megállapítja, hogy a tanártestület a maga egészében hivatásának magaslatán áll s ez évben is lelkes, buzgó, odaadó munkát végzett, a paedagógiai és didaktikai érdeklődés egyre jobban elmélyül, a testület egészséges közszelleme egyre jobban erősödik s az intézet tanulmányi színvonala ebben az évben is határozott és jelentős emelkedést mutat.

Közgyűlésünk a jelentést megnyugvással és örömmel veszi tudomásul s a tanártestületnek lelkes, buzgó, odaadó munkásságáért elismerését és köszönetét fejezi ki, köszönetet mond az intézet lelkes és fáradhatatlan buzgóságú igazgatójának, aki egész lelkesedését, erejét és munkáját arra szenteli, hogy az intézet színvonalát minél magasabbra emelje s akinek főrésze van abban az öröndetes emelkedésben, amelyet az iskola tanulmányi színvonala, belső és külső rendje pár év óta mutat.

136. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 5. sz. határozatából

Közgyűlésünk örömmel értesül arról, hogy a főiskolai gyűjtemények (levéltár, termé-

szetrajzi és filológiai gyűjtemény) minden baj és kár nélkül átköltöztettek újonnan kijelölt helyükre s az átköltöztetés körüli fáradozásukért és gondosságukért dr. Mátyás Ernő és Novák Sándor tanár uraknak köszönetet mond.

137. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 6. sz. határozatából

Közgyűlésünk jóváhagyólag veszi tudomásul, hogy a Szépészeti és Műrégészeti Gyűjtemény megosztatott, a régészeti anyag öréül dr. Jakob Károly tanár választatott, az esztétikai anyag pedig a filológiai gyűjteménnyel egyesítettett és hogy a gyűjtemény anyaga az újonnan kijelölt helyre átköltöztetett, egyszersmind dr. Rácz Lajos tanár úrnak, a gyűjtemény eddigi örének lelkiismeretes, hűségese fáradozásáért és buzgó tevékenységéért legmelegebb köszönetét fejezi ki.

138. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-én tartott ülésének 7. sz. határozatával javasolja, hogy bár a m. kir. belügyminiszter úr 261.282/1929.—VIII. sz. a. engedélyt adott arra, hogy a főiskolai internátusok létesítésére, a szükséges anyagi eszközök részbeni megszerzése céljából 1930 július 15-től számított hat havi tartamon át pénzbeli adományokat gyűjthessen főiskolánk, ezt az engedélyt az azóta beállott nagymérvű gazdasági leromlásra és a kultuskormánytól nyert újabb segélyekre tekintettel ezidőszerint ne használja fel s a köziskolai szék az egyházkerületi közgyűlés 1929. évi 18. jegyzőkönyvi sz. alatti határozatának végrehajtási kötelezettsége alól mentessék föl.

Közgyűlésünk a gyűjtést a mai viszonyok között időszerűtlennek és eredménytelennek látván, a köziskolai széket a

gyűjtésre vonatkozó egyházkerületi határozat végrehajtásának kötelezettsége alól felmenti.

139. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 10. sz. határozatával jelenti, hogy a főiskolai kórház is bekapcsolódott a főiskolai vízvezetékbe s ezzel annak egészségügyi berendezései, elsősorban kádfürdője és W. C. helyiségei a magasabb igényeket is kielégítő megoldást nyertek s az ezuton felmerült mintegy 3000 P-re rugó költség az általános építkezés keretében fog elszámolást nyerni.

Közgyűlésünk nagy örömmel veszi tudomásul a főiskolai kórház egészségügyi berendezésének a mai igényeknek megfelelő átalakítását és a legmelegebb elismerését fejezi ki dr. Kun Zoltán főiskolai orvos urnak, aki a tanulók egészségügyi érdekeit mindenkor oly meleg szívvel és fáradhatatlan buzgósággal szolgálta és szolgálja.

140. A főiskolai igazgató-tanács szeptember 10-iki ülésének 11. sz. határozatával jelenti, hogy a főiskola 400 éves jubileumi ünnepségére egy dalszöveg írására felkérte a főiskola volt növendékei közül azokat, akik költői működést fejtenek ki s többen megígérték dalszöveg beküldését; e szövegek közül Szabados Béla zeneművész fogja kiválasztani azt, amelyiket megzenésítésre legalkalmasabbnak talál.

Közgyűlésünk ez intézkedést jóváhagyólag veszi tudomásul.

141. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 56. sz. határozatával felterjeszti a főiskola 1929—30. évi átvizsgált és jóváhagyott zárszámadását és eredményszámát, mely szerint a Közpénztárnál 45'72 P, a Mudrány-pénztárnál 6212'99 P hiány, a Tápinté-

zeti pénztárnál 5616·16 P maradvány mutatkozott. Felterjeszti továbbá a főiskola vagyonmérlegét, mely szerint a tiszta vagyon 1930 június 30-án 1,777.503·45 P-t tett ki s így a főiskola tiszta vagyona 42.662·36 P emelkedést mutat.

Közgyűlésünk az igazgató-tanács által átvizsgált és jóváhagyott számadást tudomásul veszi s a számadásra kötelezetteknek a fölmentvényt a szokásos óvás fenntartása mellett megadja, egyszersmind Dr. Trócsányi József gazd. vál. elnöknek, Szüts István főisk. számvevőnek és Szalay Róbert főisk. pénztárnoknak hűséges kötelességteljesítésükért elismerését és köszönetét fejezi ki.

142. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 57. sz. határozatával felterjeszti a főiskola 1930/31. évi költségvetését, mely a Közpénztárnál 9034·82 P, a Mudrány-pénztárnál 13.270·63 P, a Tápintézeti pénztárnál 9000 P hiányt tüntet fel, a többi pénztárnál a bevételek és kiadások egyenlő összegével végződik.

Közgyűlésünk az igazgató-tanács határozata alapján a költségvetést jóváhagyja és megerősíti.

143. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 61. sz. határozatával özv. Nagy Gusztávné részére, kérésére, méltányosságból 1930 augusztus 1-től negyedévenként esedékes évi 200 P lakáspénzt szavazott meg s ugyanilyen összegű lakáspénzt utalványozott ki özv. Pásztor Sámuelne részére is, aki szintén többször terjesztett elő már eziránt sikertelenül kérelmet.

Közgyűlésünk az igazgató-tanács határozatát jóváhagyja és megerősíti.

144. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 64. sz. határozatával jelenti, hogy Istvánháza-

puszta nevének Pálóczi Horváth-pusztává változtatását kérte a belügyminisztériumtól, hogy az alapítók neve ezáltal is megörökíttessék s a m. kir. belügyminiszter a kért névváltoztatáshoz hozzájárult.

Közgyűlésünk a jelentést örömmel veszi tudomásul.

145. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 68. sz. határozatával kéri egyházkerületünket, hogy mivel a theol. internátusi építkezés immár befejezéshez közeledik s az e célra szolgáló pénzkészlete kimerülőben van, az 1929. évi tavaszi közgyűlés 18. sz. határozatának 1., 2. és 6. pontjában foglalt, erre a célra szolgáló megajánlásoknak 1930. évi részletét, 11.200 P-t a főiskolai pénztár részére folyósítani kegyeskedjék, mivel e nélkül csak súlyos kölcsön felvételével lehet a berendezkedést teljesen befejezni.

Közgyűlésünk a hivatkozott jegyzőkönyv 6. pontjában foglalt egyházkerületi hozzájárulásnak, 1.000 P-nek kifizetésére az egyházkerületi pénztárt utasítja; egyebekben pedig leteszi ez ügyet az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz azzal a felhívással, hogy mihelyt a hivatott jegyzőkönyv 1. és 2. pontjában foglalt megajánlások befolytak, azokat bocsássa a főiskolai pénztár rendelkezésére, hogy a berendezkedés befejezése mielőbb és a főiskola minél kevesebb megterhelése mellett történhessék meg.

146. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 71. sz. határozatával jelenti, hogy néhai Dr. Szoboszlay Gyula sanfranciscoi orvos, a főiskolának egykori növendéke, végrendeletében is megemlékezett a főiskoláról s az egyesek részére rendelt hagyományainak levonása után megmaradó vagyonának felét főiskolánknak hagyományozta. Ez örökségi igény ér-

vényesítésére az igazgató-tanács felhatalmazást adott a chicagói magyar konzulátusnak.

Közgyűlésünk hálás szívvel veszi tudomásul Dr. Szoboszlay Gyulának, a főiskola e hűséges fiának, aki már alapítványával beírta nevét főiskolánk halhatatlan jóltevői közé, ez újabb adományát s a hagyomány jogi érvényesítése érdekében tett intézkedéseket jóváhagyólag veszi tudomásul és az eredményről a jelentést elvárja.

147. A főiskolai igazgató-tanács szeptember 10-iki ülésének 73. sz. határozatával felterjeszti az 1905-ben érettségi vizsgát tett s 25 éves találkozóra összegyűlt volt pataki diákok által tett 170 P összegű, 1000 P-re tőkésítendő és akkor tanulók tankönyvsegélyezésére szolgáló alapítvány alapítólevelét.

Közgyűlésünk hálás szívvel értesül az alapítványról s az alapítólevelet jóváhagyja és megerősíti.

148. A főiskolai és tanítóképző-intézeti igazgató-tanács szept. 10-iki üléséből 44. sz. alatt jelentést tesz a tanítóképző-intézetbe beiratkozott növendékek létszámáról; az I. osztályba beiratkozott 13, a II.-ba 30, a III.-ba 26, a IV.-be 36, az V.-be 38, összesen 143 növendék. Ezek közül ref. 82, ág. h. ev. 5, róm. kath. 46, gör. kath. 9, gör. kel. 1. Gondoskodás történt, hogy az I. osztályos növendékek létszáma a pótfelvételen a szabályszerű létszámra kiegészítették.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi.

149. A főiskolai és tanítóképző-intézeti igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 48. és 49. sz. alatti határozata alapján,

Közgyűlésünk tudomásul veszi, hogy Tóth Mihály gyakorlóiskolai tanító orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegsége miatt egy évi szabadságot kapott;

továbbá, hogy a paedagogiai tanszékre az 1930/31-ik évre Zilahy Ferenc okl. középiskolai tanár alkalmaztatott helyettes tanárul, aki a köztartás vezetésével is megbízott.

150. A főiskolai és tanítóképző-intézeti igazgatótanács szept. 10-iki ülésének 50. sz. határozatával az egyik gyakorlóiskolai tanítói állásra a tanítóképző-intézeti tanártestület ajánlatára Szathmáry Ferenc balmazújvárosi tanítót ajánlja megválasztásra.

Közgyűlésünk tanítóképző-intézetünk gyakorlóiskolájának egyik tanítói állására Szathmáry Ferenc balmazújvárosi tanítót választja meg azzal a kötelezettséggel, hogy nevezett tartozik megszerezni két éven belül az állami tanítóképző-intézeti gyakorlóiskolai tanítóvizsgáló bizottság előtt a gyakorlóiskolai tanítói képesítést, illetőleg minősítést s egyházunk és iskoláink érdekében rendkívül fontos állásában kifejtendő működésére Istennek áldó kegyelmét kéri.

151. A főiskolai és tanítóképző-intézeti igazgatótanács szept. 10-iki ülésének 53. sz. határozatával felterjeszti tanítóképző-intézetünk 1929/30. évi zárszámadását, mely szerint a bevétel 136,229·87 P-t, a kiadás 123,331·06 P-t tett ki. A 12,898·81 P maradványból 3,962·73 P, mint alapok és alapítványok összege, betétkönyvön vezetettik, valamint 3,096·08 P is, mint fenntartási alap; 5,840 P pedig, mint az intézeti orgona renoválási és kibővítési költsége átfutó kezelésben a következő számadási évre vitetett át.

Közgyűlésünk az igazgató-tanács javaslata alapján a megvizsgált és jóváhagyott zárszámadást elfogadja s Kovács Dezső igazgatónak gondos, hű és lelkiismeretes munkásságáért elismerését és köszönetét fejezi ki s egyszersmind részére az 1929/30. évi zárszámadás terhe alól a felmentést a szokásos óvás fenntartása mellett megadja.

152. A főiskolai és tanítóképzőintézeti igazgató-tanács szeptember 10-iki ülésének 54. sz. határozatával felterjeszti tanítóképzőintézetünk 1930/31-ik évi költségvetését a hozzácsatolt indokolás kíséretében. E költségvetésben a személyi kiadások összege 41,333·80 P, a dologi kiadásoké pedig 65,371·66 P s így az összes kiadások 106,705·46 P-ben vannak előirányozva s ugyanannyi a bevételek összege is.

Közgyűlésünk a felterjesztett költségvetést az igazgató-tanács javaslatára elfogadja és megerősíti.

153. A főiskolai igazgató-tanács szept. 10-iki ülésének 55. sz. határozatával javasolja, hogy a ref. tanítóképzőintézet tanártestületének a főiskolában tanuló gyermekei éppúgy tandíjmentességet élvezzenek, mint a főiskolai tanároknak a főiskolában tanuló gyermekei.

Közgyűlésünk az igazgató-tanács javaslatát elfogadja és határozati erőre emeli.

154. Elekes Imre egyházker. megbizott a Középkisk. Tanügyi Bizottság útján felterjeszti a miskolci ref. leánygimnáziumban márc. 25-29. napjain végzett látogatásáról szóló jelentését, melyben megállapítja, hogy amit itt látott és tapasztalt, oly magas fokát mutatja a tanítási és nevelési prudenciának, a semmitől vissza nem riadó, odaadó paedagogiai munkának, hogy nagy gyönyörűség neki az ellenőrzés és boldoggá teszi a beszámolás.

Közgyűlésünk a jelentést megnyugvással és örömmel veszi tudomásul s a tanártestületnek lelkes, buzgó és odaadó munkájáért a legnagyobb elismerését és köszönetét fejezi ki.

155. A miskolci leánygimnázium igazgató-tanácsának október hó 21-iki üléséből felterjesztett jelentéseket a Középisk. Tanügyi Bizottság javaslatára

Közgyűlésünk tudomásul veszi a következő határozatokkal:

1. Ószinte részvétellel értesül az igazgató-tanács két lelkes és munkás tagjának: Szabó Andrásnak és dr. Regéczy Józsefnek elhunytáról, akik másfél évtizeden át kitartó hűséggel és kifogyhatatlan szeretettel vettek részt a leánygimnázium kormányzásában, akik közül az előbbi két alapítvánnyal, az utóbbi pedig az intézet pénzügyeinek lelkiismeretes, hűséges intézésével is megbizonyította leánygimnáziumunk iránti odaadó szeretetét. Közgyűlésünk érdemüket és emléküket hálás kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvének lapjain.

2. Az intézet 1929/30. évi számadását, amely 84,717·61 P bevétellel, 84,796·07 P kiadással s így 78·46 P hiánnyal zárattott le, jóváhagyja s a számadást vezető dr. Regéczy József volt pénztárnok és Dombly László igazgató részére — hűséges és gondos munkájuk elismerése mellett — a számadás terhe alól a felmentést a szokásos óvás fenntartása mellett megadja.

3. Az internátus 1929/30. évi számadását, amely 41,371·23 pengő bevétellel, 41,325·50 P kiadással s így 45,73 P maradvánnyal zárattott le, szintén jóváhagyja s Dombly László igazgató részére a számadás

terhe alól a felmentést a szokásos óvás fenntartása mellett megadja.

4. Jóváhagyólag veszi tudomásúl, hogy az új tanterv ez évben a IV. osztályban is életbelépett, hogy a VII. osztály mellett ez évben is párhuzamos szakasz szerveztetett, s hogy a 23-ik, helyettesitanári tan-székre Bertalan Rózsa, majd ennek lemondása után szept. 16-tól kezdődőleg dr. Szabó Erzsébet latin-történelem-művészettörténet szakos okl. tanár alkalmaztatott.

5. Örömmel veszi tudomásúl a beirátások eredményét, mely szerint szeptember 15-én 507 rendes tanulója volt az intézetnek, 23-mal több, mint a múlt évben, s 2-vel több az eddigi legmagasabb létszámnál, továbbá, hogy a ref. vallású tanulók száma 17-el, arányszáma 1·28 0/0-kal emelkedett (46·94 0/0).

6. Tudomásúl veszi, hogy az iskolai év szeptember elején megkezdődött, a tanítási munka a szept. 9-én tartott évnyitó-ünnepéllyel megkezdett és zavar nélkül folyik; hogy rendkívüli tárgyként taníttatnak: a szépírás az I. és II., a női kézimunka az I—IV. osztályban, a gyorsírás a IV—VIII. osztálybeli önként jelentkező növendékeknek (tanulja 30 kezdő és 5 haladó), hogy a német nyelvi társalgási tanfolyamra 45, a francia nyelvi társalgási tanfolyamra 20, a képző- és iparművészeti tanfolyamra 28 növendék jelentkezett.

7. Jóváhagyja a felterjesztett tantárgyfelosztást, órarendet és tankönyvjegyzéket.

8. Tudomásúl veszi, hogy az internátusban mind a 46 hely be van töltve.

9. Tudomásúl veszi, hogy a szeptember 9-én megtartott javító érettségi vizsgálaton mind a hat, egy tárgyból bukott növendék érettnek nyilvánított.

156. A miskolci leánygimnázium igazgató-tanácsa okt. 21-iki üléséből a Középisk. Tanügyi Bizottság útján felterjeszti az intézet 1930/31-ik évi költségvetését, amelyben a bevételek 76.035 P-re, a kiadások 82.535 P-re vannak előirányozva s így 6500 P fedezetlen hiány mutatkozik. E hiány, amely az állami fizetéskiegészítésnek 6⁰/₁₀₀-kal való leszállítása következtében állott elő, előrelátható volt s éppen ezért egyházkerületünk elnöksége az ezévi 62. sz. egyházkerületi határozat értelmében e hiány fedezetéül 6000 P összegű államsegélyt kért a tanügyi kormánytól. A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium azonban 540—51/168—1930. sz. leiratával e kérést fedezet hiánya miatt elutasította. Az igazgató-tanács, mivel az iskolai díjak semmiképen sem emelhetők, mert már most is tulságosan magasak s az emelés az intézet elnéptelenedésére vezetne és még nagyobb hiányt idézne elő az iskola pénzügyi helyzetében, nem talál más megoldást e hiány fedezésére vonatkozólag, mint azt, hogy kéressék fel a Főtiszt. és Mélt. Elnökség a már felterjesztett kérés megismétlésére, hiszen az ország egyik legrégebb és legnépesebb leánynevelő-intézetének a fenntartása bizonyára lesz olyan fontos a tanügyi kormány előtt, mint új fényes kulturintézmények teremtése.

Egyházkerületünk mélységes elkeseredéssel értesül arról, hogy a tanügyi kormány egy régi jó hírnevű, igen nagy népszerűségű intézet életének zavartalan biztosítására egy az államháztartásban, vagy akár a kultusztárca költségvetésében is igazán jelentéktelen összegű államsegély megadásától oly ridegen elzárkózik, reméli azonban, hogy a kérés megismétlése esetén nem fogja támogatását megvonni intézetünkötől, mert hiszen ez iskolánk nem felekezeti érdekeket, hanem általános nemzeti érdekeket szolgál, hiszen növendékeinek több mint fele, más vallásfelekezeti. Ezért felkéri az elnökséget, hogy ez irányban

újabb felterjesztést kegyeskedjék intézni a Miniszter Úrhoz s felkéri egyházkerületünknek politikai téren befolyásos tagjait, hogy az elnökségnek ez ügyben teendő felterjesztését minden erejükkel támogatni és sikerre vezetni kegyeskedjenek.

Közgyűlésünk egyebekben a felterjesztett költségvetést jóváhagyja.

157. A miskolci ref. reálgimnázium igazgatójának jelentése alapján a Középiskolai Tanügyi Bizottság javaslatára,

Közgyűlésünk tudomásul veszi, hogy az 1929/30-ik évi iskolai munka zavartalanul folyt le, hogy a tanulási eredmény az évvégi osztályozások alapján megfelelő volt, hogy úgy a júniusi, mint a szeptemberi érettségi vizsgálatok rendben folytak le. Tudomásul veszi továbbá, hogy az 1930/31-ik évre beírt tanulók száma 556, 17-el több a múlt évinél s hogy a ref. vallású tanulók arányszáma 71,4%-ra emelkedett, hogy a reálgimnáziumi tanterv ez évben már a VII. osztályban is életbelépett s az I. osztály óraterve a V. K. M. 540—05/156-1930. sz. rendelete szerint állapított meg latin nyelv nélkül, német nyelvvel, a II. osztályban ez évben még megmaradt a latin nyelv. E miatt aztán egy latin szakos helyettes tanári állás feleslegessé vált. Tudomásul veszi továbbá, hogy helyettes tanárokként ez évre újból alkalmaztatott Pázmány Béla és Csorba Zoltán s ez utóbbi a szakvizsgálatot megszerezte az angol és magyar nyelvből.

Sajnálattal veszi tudomásul Közgyűlésünk, hogy az intézet előljáróságának internátusi segély és rendkívüli államsegély iránti kérvénye a tanügyi kormány által „fedezet híján“ elutasított s így az intézet

1929/30. évi számadása tekintélyes hiánnyal zárult. Az intézet fenntartótestületének a tanári fizetéskiegészítő államsegély 6°/_o-kal való leszállítása miatt ez évre 16,000 P rendkívüli államsegély kiutalása iránti kérést Közgyűlésünk a legmelegebb ajánlással terjeszti fel az Egyetemes Konventhez.

158. Dobby László egyházker. középiskolai előadó a Középisk. Tanügyi Bizottság útján felterjeszti a miskolci ref. reálgimnáziumban 1930 március 24., 25. és április 4. és 5. napjain végzett látogatásáról szóló jelentését, mely az iskola életének minden fontosabb jelenségére kiterjed s végeredményként megállapítja, hogy a tanártestület ez évben is buzgó, lelkes munkát végzett s hogy az intézet tanulmányi színvonala megnyugtató.

Közgyűlésünk a jelentést megnyugvással veszi tudomásul s a tanártestületnek lelkes és buzgó munkásságáért elismerését és köszönetét fejezi ki.

159. Az egyházkerület népiskolai tanügyi bizottsága felterjeszti Miskolcon, 1930. évi október hó 29-én tartott ülésének jegyzőkönyvét és javaslatait, valamint a népiskolai tanügyi bizottsági előadónak a népiskolák 1929/30. tanévi állapotáról szóló jelentését és az általa feldolgozott statisztikai kimutatást.

Egyházkerületi közgyűlés a betervezett jegyzőkönyvet tudomásul veszi; az előadói jelentést a statisztikai kimutatással az Egyetemes Konventhez felterjeszti, a javaslatokra nézve pedig külön jegyzőkönyvi pontok alatt határoz.

160. Ugyanazon bizottság ugyanazon üléséből 2. jkvi szám alatt jelenti, hogy tantervtervezetet csak az abauji és felsőborsodi egyházmegye terjesztett a bizottság elé. Az abauji tervezetet Fidler István abaujvári tanító

készítette; azt az egyházmegye tanítóegyesülete és tanügyi bizottsága a legnagyobb elismeréssel magáévá tette, közgyűlése nemcsak elfogadta, de pénzjutalomban is részesítette. A másik tervezet Istók László — ez idő szerint községi, de ezelőtt 20 évig református kántortanító — munkája, amelyet a felsőborsodi egyházmegye tanügyi bizottsága és közgyűlése magáévá tett s amelyet a népiskolai tanügyi bizottság — az abauji tervezettel együtt — az egyetemes konventhez felterjesztésre meleg pártolással ajánl.

Egyházkerületi közgyűlés a népiskolai tanügyi bizottság jelentését tudomásul veszi, javaslatát magáévá teszi s az abauji és felsőborsodi tantervtervezeteket az egyetemes konventre felterjeszti.

161. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülésének 3. sz. jegyzőkönyvi pontjában — az abauji egyházmegye vonatkozó határozata alapján — keserűséggel állapítja meg, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr egyes egyházak dologi tandíjpótló államsegélyét nem utalja ki, hanem visszatartja nyugdíjintézeti járulékaik fedezésére s így az iskolafejlesztés úgyszólván egyetlen lehetőségét is elveszi tőlünk; egyszersmind magára nézve nem kötelezőnek minősíti az országgyűlés költségmegszavazási jogát, reánk nézve pedig értéktelenné teszi, amikor nem adja kezünkbe azt, aminek kifejezett rendeltetése szerint oda kellene kerülnie, hogy legégetőbb szükségünket fedezhessük belőle.

Egyházkerületi közgyűlésünk maga is felette sérelmesnek tartja a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr panaszolt eljárását, amiért is felterjesztést tesz az egyetemes konventre, hogy úgy a vallás- és közoktatásügyi, mint a pénzügyminiszter úrnál egész tekintélyével tiltakozzék s hasson oda, hogy a sérelmes intézkedést változtassák meg s a dologi tandíjpótló

államsegélyt iskolafenntartó egyházközségeinknek utalják ki s ne gátolják meg iskoláink — habár szerényméretű — továbbfejlesztését.

162. Ugyanazon bizottság ugyanazon üléséből — az abauji egyházmegye vonatkozó határozata alapján — 4. sz. jegyzőkönyvi pontjában jóleső örömmel emlékezik a litkai, csekély népességű leányegyház hősi erőfeszítéséről és példás áldozatkészségéről, amellyel — ellenséges áramlat ellenére — a maga erejéből tanítói állást szervezett, tantermet épített s már — államsegély nélkül — tanítót is alkalmazott. S amidőn méltó elismeréssel emlékezik e dicsekedésünkre való gyülekezetről, az egyházkerület jóakarató figyelmébe ajánlja.

Egyházkerületi közgyűlés boldog örvendezéssel emlékezik meg a nemes példát szolgáltató litkai leányegyházról s a tanítói fizetéskiegészítő államsegély elnyerésére irányuló törekvésében a legnagyobb jóakarral támogatni fogja.

163. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülésében 5. sz. jegyzőkönyvi határozatával megállapítja, hogy Eger, amelynek a mult iskolai évben már 92 tankötelese volt, nem tett eleget az egyházkerület tavalyi, őszi közgyűlésében hozott azon határozatának, hogy népiskolát szervezzen s igyekezzék tanítói fizetéskiegészítő államsegélyt kieszközölni. Az iskolát annál könnyebben megszervezheti, mivel a templomépítéssel imaháza fel szabadult s tanteremül felhasználható.

Egyházkerületi közgyűlés, bár az eгри egyház főgondnokának bevallása szerint is nincs minden református tanköteles vallásos oktatásáról gondoskodva, az eгри egyháznak a templomépítéssel együtt járt nagy anyagi megterheltetésére tekintettel, nem kívánja az iskola azonnali szervezését.

Feltétlenül szükségesnek tartja azonban, hogy az egri egyháznak minél előbb legyen felekezeti népiskolája, utasítja az egyház előjáróságát, hogy az iskola megszervezését most már legelső teendőjének ismerve, azt fokozatosan készítse elő. Az alsóborsodi egyházmegyét pedig errenézve a legéberebb őrállásra hívja fel.

164. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülése 6. sz. jegyzőkönyvi pontjában az alsóborsodi tanügyi bizottsági elnök jelentéséből s az egyházmegye vonatkozó határozatából megdöbbenéssel értesül róla, hogy Asztalosné, Domokos Sarolta hejőpapi tanítónő, az évről-évre vizsgát kivéve, egyszer sem jelenik meg a templomban, soha nem úrvacsorázik, semmiféle összejövetelen, vallásos estélyen, szülői értekezleten — még mint hallgató — sem vesz részt. S amennyiben a felterjesztésekből nem állapítható meg, hogy ellene fegyelmi eljárás lenne folyamatban, az alsóborsodi egyházmegye elnökségét annak megindítására utasítani kéri.

Egyházkerületi közgyűlés maga is megdöbbenéssel veszi tudomásul Asztalosné, Domokos Sarolta hejőpapi tanítónő példátlan magaviseletét, szinte tüntetésszerűen mutogatott egyháziatlanságát s utasítja az alsóborsodi egyházmegye elnökségét, hogy ellene, amennyiben még nem tette volna, a fegyelmi eljárást haladéktalanul indítsa meg.

165. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülésének 7. sz. jegyzőkönyvi pontjában az alsózempléni egyházmegye tanügyi bizottsági elnöke által hozzá megküldött „Az ifjúsági vöröskeresztes csoportok munkakönyve” című füzetet a kézimunka tanításánál nagyon jó útmutatónak ismeri el s kéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy azt az iskolafenntartó egyházak iskolaszékeinek és tanítóinak vezérkönyvül ajánlani méltóztassék.

Egyházkerületi közgyűlés a népiskolai tanügyi bizottság véleményes javaslata alapján „Az ifjúsági vöröskeresztes csoportok munkakönyvé“-t a kebelbeli egyházaknak és tanítóknak vezérkönyvül való beszerzésre szívesen ajánlja.

166. Ugyanazon bizottság ugyanazon üléséből 8. jegyzőkönyvi szám alatt javasolja, hogy a sárospataki tanítóképző intézet igazgatóját — az egyházkerület és tanítóképző intézet közötti viszony szorosabbá és melegebbé tétele végett — az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottsága tagjául megválasztani méltóztassék.

Egyházkerületi közgyűlés átérzi, hogy az egyházkerület és a tanítóképző intézet közötti viszony mélyebbé és bensőségesebbé tételére a javasolt választás nagyon hasznos lehet: épen azért a tanítóképezde egyzsersmindenkori igazgatóját az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottságba bevélasztja azzal, hogy ha a megjelenésben gátolva van, helyettesítéséről a tanári karból gondoskodják.

167. Ugyanazon bizottság ugyanazon üléséből 9. jegyzőkönyvi szám alatt javasolja, hogy a vitéz Nyitrai Károly által készített tanmenetet, amelynek vannak ugyan kisebb fogyatkozásai, de amely egészében értékes munka és jól használható a részletesen kidolgozott s a helyi viszonyokra és szükségletekre is tekintettel levő tanmenet elkészítéséhez, egyházkerületünk nyomassa ki s annak használatát rendelje el. Vagy ha ez bármi okból nem volna lehetséges, azt értékesítés, esetleg kötelező tanmenetül elfogadás végett az egyetemes konvent nagybecsű figyelmébe ajánlani méltóztassék.

Egyházkerületi közgyűlés nem vehetvén magára a tanmenet kiadásával járó anyagi kockázatot, azt az egyetemes kon-

ventre azzal a kéréssel terjeszti fel, hogy azt kinyomatni s annak iskoláinkban leendő használatát elrendelni méltóztassék.

168. Ugyanazon bizottság ugyanazon üléséből 10. jegyzőkönyvi szám alatt javasolja, hogy a népiskolai szabályrendeletnek 62. §-a, amely az iskolákban a tanítási eredmény elbírálásának a főszempontjait sorolja fel, toldassék meg ezzel a szöveggel: „az összes rendtartási naplók pontos vezetése, az írásbeli dolgozatok mennyisége, alaki és tartalmi minősége“.

Egyházkerületi közgyűlésünk a népiskolai tanügyi bizottság javaslatát magáévá teszi s a javasolt betoldásnak a népiskolai szabályrendelet 62. §-a 4. pontjául való bevételét elrendeli.

169. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülésének 11. sz. jegyzőkönyvi pontjában utasíttatni kéri a kebelbeli népiskolák tanítóit, hogy a mindennapi iskolába járó tanköteleseket a hatodik osztályba minél nagyobb számban vigyék fel, hogy hazánk földrajzával, történetével, a protestáns egyháztörténettel és a református hittannal megismerkedhessenek.

Egyházkerületi közgyűlés a mindennapi tanköteleseknek a népiskola hatodik osztályába minél nagyobb számban felvitelét az említett szempontokból szükségesnek tartja: épen azért arra a kebelbeli tanítóságot — magasabb felekezeti és nemzeti szempontból egyaránt— utasítja.

170. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülésében a gömör-tornai felterjesztésekből megállapítja, hogy Hétben az iskola csak négy osztályú s 12. sz. határozatával kéri, hogy Tóth Kálmán héti tanítót az egyházkerületi közgyűlés az iskolának fokozatosan hat osztályúvá fejlesztésére utasítani méltóztassék, köteles levén

a héti lelkész a gömör-tornai esperesnek még a folyó évben jelenteni, hogy az ötödik osztály be lett-e állítva?

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztés alapján Tóth Kálmán héti tanítót az iskolának fokozatosan hat osztályúvá fejlesztésére elkötelezi, elvárván, hogy a héti lelkésznek a folyó év folyamán az ötödik osztály beállításáról a gömör-tornai esperesi hivatalhoz teendő jelentése az 1931. évi őszi ülésére be fog érkezni.

171. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülésében 13. sz. jegyzőkönyvi pontjában foglalkozott az alsózempléni egyházmegye azon felterjesztésével, hogy az 1930. évi VII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 882-4-674/1930. sz. végrehajtási utasítás III. részének 22. §-ában biztosított jog alapján iskolás gyermekek tankönyvkölcsönkönyvtárának felállítására és kezelésére nézve szabályrendeletet készíttetni méltóztassék s a felterjesztést magáévá téve az egyházkerületi közgyűlést a szabályrendelet megalkotására kéri.

Egyházkerületi közgyűlés a kért szabályrendeletet — önkormányzati jogunk épségben tartása végett is — szükségesnek tartja s annak megalkotására s az 1931. évi tavaszi ülésére leendő felterjesztésére a bizottságot utasítja.

172. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülésében hozott 14. sz. jegyzőkönyvi határozatában szükségesnek tartja a népiskolák ügyében leendő alaposabb tájékozódás végett, hogy az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság tagjainak a kebelbeli egyházmegyék és az egyházkerület őszi közgyűlésének jegyzőkönyvei, amelyekben vannak a népiskolákat érintő határozatok, küldessenek meg.

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztés alapján az egyházmegyék és az egy-

házkerület őszi közgyűlései jegyzőkönyvének a népiskolai tanügyi bizottság tagjai számára leendő megküldését az egyházmegyék, illetve az egyházkerület közigazgatási pénztára terhére elrendeli.

173. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülésének 15. sz. határozatában szükségesnek tartja, hogy az iskolákra vonatkozó egyházmegyei, egyházkerületi és konventi jegyzőkönyveket a lelkészek a tanítóknak mindenkor átadják s azoknak átvételét és elolvasását aláírásukkal elismertessék és igazoltassák, csak így lehetvén elejét venni a tanítóság azon panaszának, hogy a határozatokról nincs módjában tudomást venni.

Egyházkerületi közgyűlés a népiskolai tanügyi bizottsággal egyetértően elengedhetetlennek tartja, hogy a kebelbeli tanítók az iskolai vonatkozású egyházmegyei, egyházkerületi és konventi jegyzőkönyveket elolvassák: épen azért a lelkészeket utasítja, hogy azokat a tanítóknak mindenkor adják át s a tanítók azoknak átvételét, elolvasását és visszaadását aláírásukkal ismerjék el és igazolják.

174. A sárospataki tanítóképző-intézet igazgatójának az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottságba történt megválasztásával kapcsolatban Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok, gyűlést vezető elnök, felhívja az egyházkerületi közgyűlést, hogy a tanítóképző-intézetnek az egyházkerületen leendő képviselote érdekében a szavazást rendelje el.

Egyházkerületi közgyűlés a szavazás elrendelésével felhívja az egyházközségeket, hogy a sárospataki tanítóképző-intézet egyházkerületi képviselőjére szavazataikat folyó évi december hó 31-ik napjáig a püspöki hivatalhoz szabályszerű szavazatlapokon küldjék be.

175. Olvassaték az alsözempléni egyházmegye 1930 okt. 2-án tartott közgyűlésének 23. számú következő jegyzőkönyvi pontja:

A cigándi egyház presbitériuma előterjesztést intéz egyházmegyei közgyűlésünk elé, amelyben a tanítói fizetések helyi javadalmát képező $\frac{1}{10}$ -os hozzájárulás kulcsát felemelő, sérelmes vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet ellen óvást emel és a fokozatos egyházi főhatóságok intézkedését kéri arra vonatkozólag, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr újabb, meg újabb iskolafenntartási terhek önkényes áthárításával ne tegye lehetetlenné egyházközségeinkre nézve iskoláink fenntartását. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ugyanis rendeletileg f. évi július hó 1-től az iskolafenntartókra kirótt $\frac{1}{10}$ -os helyi javadalom $1\frac{1}{10}$ -át az eddigi 1.25 P helyett 1.40 P-re emelte fel, a tanítók fizetésekiegészítő államsegélyét ennyivel általában leszállította és az így előálló különbözet fizetésére az iskolafenntartókat kötelezte. Ennek következtében pl. a cigándi iskolafenntartó egyházat f. évi július hó 1-től az év végéig terjedő hat hóra havi 42 P 75 fillér, összesen 256 P 50 fill. előirányzat nélküli kiadás terheli, melynek fedezetéről a presbitériumnak pótköltségvetés útján kell gondoskodni.

Az egyházmegyei közgyűlés a cigándi egyház felterjesztése kapcsán maga is nagy megdöbbenéssel és mélységes keserőséggel ad hangot annak a panasznak, hogy a kultuszkormány velünk szemben gyakorolt sérelmes iskolapolitikája hovatovább iskolafenntartó egyházaink teljes anyagi csődbejutását fogja eredményezni. A mostoha gyerek sovány kenyerét fogyasztó református egyházunk iskoláinak fenntartása érdekében hozott áldozatai eljutottak immár a teljesítőképesség végső határáig. A tanítói fizetésekiegészítő államsegélyek leszállítása és a különbözet terheinek az iskolafenntartó egyházközségekre történt önkényes áthárítása

következtében a kultuskormány részéről olyan újabb sérelem érte egyházunkat, amelynek súlyos anyagi következményei beláthatatlanok. Amiért is az egyházmegyei közgyűlés felterjesztést intéz az egyházkerületi közgyűlés útján az egyetemes konventhez: méltóztassék megkeresni a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat arra nézve, hogy sérelmezett legújabb rendeletét, mely a súlyos anyagi terhek alatt roskadozó egyházunk teljes összeroppanását vonja maga után, hatályon kívül helyezni kegyeskedjék.

Egyházkerületi közgyűlésünk a felterjesztést az egyetemes konvent elé terjeszti, mély tisztelettel kérve, hogy egyházi közérdekből a sérelmezett kérdésben a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnál hathatósan közbenjárni méltóztassék.

176. Az alsóborsódi egyházmegye 1930 okt. 2-án tartott közgyűlése 10. sz. jkvi pontjával az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti a következő határozatát:

Felhivatnak azok a presbiteriumok, hogy ahol 3 tanítói állás van, legalább 1, 5 állásnál legalább 2 tanítónő alkalmazandó üresedés esetén.

Az alsóborsódi egyházmegye fenti határozati javaslata véleményadás végett kiadatik az egyházkerületi népiskolai bizottságoknak.

177. Az alsóborsódi egyházmegye 1930. évi október 2-án tartott közgyűléséből ismét egyházkerületi közgyűlésünk elé terjeszti az egri egyház presbitériumának a hitoktatás reformja tárgyában tett javaslatait. E javaslatban kívánja az egri presbitérium, hogy: 1. Az önálló hitoktatóképzés mélyebbé tétessék. 2. Az önálló hitoktatók állami fizetésrendezését. 3. A hitoktatóknak tanári vagy lelkészi nyugdíjintézetbe való felvételét.

4. Középiskolai hitoktatói felügyelői állás szervezését.
 5. Hitoktatók számára kötelező szünidei kurzusok tartását. Egerre és más városi gyülekezetekre nézve a konvent közbenjárása útján a közoktatásügyi miniszterium oly értelmű rendelkezését, mely szerint az őszi közép- és népiskolákban a ref. vallástanítási órák intézeti ágak és osztályonként egy időpontra helyeztessenek, hogy így a növendékek az egész város területéről könnyen összevonhatók legyenek s a hitoktatás is intenzívebbé tétessék.

Egyházkerületi közgyűlésünk megalapítja, hogy az eгри ref. egyház presbiteriumának a hitoktatás reformjára vonatkozó javaslataival már f. évi június hó 26-iki ülésében foglalkozott s 69. sz. jkvi pontja alatt a következő határozatot hozta:

„Egyházkerületi közgyűlésünk méltányolja azt az intenciót, amely az eгри egyháztanácsot a vallástanítás égetően fontos ügyének meleg felkarolása és sikeresebbé, mélyebbé tétele iránt eltölti, s amely javaslatai megtételében vezette. Azonban most nem találja időszerűnek e javaslatoknak az egyetemes konvent elé terjesztését. A javaslatok közül a 2. és 3.-kal, az önálló hitoktatók állami fizetésrendezésével és valamely nyugdíjintézetbe való felvételükkel egyetemes konventünk éppen most, 1930. évi ülése 221. és 222. sz. határozatában foglalkozott, sajnálattal véve tudomásul a pénzügyminiszter úrnak a közös prot. bizottság és az egyetemes konvent elnökségének e tárgyban tett előterjesztésre adott elutasító válaszát. Az 1. pont, az önálló hitoktatóképzés mélyebbé tétele a vallástanári vizsgálat megkövetelésével volna keresztülvihető, azonban méltánytalan volna a bizonytalan anyagi helyzetű önálló hitoktatókat a vallástanári

vizsga letételére kötelezni; ellenben e vizsgálatnak letétele nyitva áll előttük s ez elméleti és gyakorlati tudásukat mindenestre mélyítené. 4. Egyházkerületi középiskolai hitoktatói felügyelői állás szervezése kívánatos; szervezésének anyagi akadályai vannak, s még egyetemes egyházunk sem állított fel ilyen szakfelügyelői állást. 5. Szünidei kurzusokon való részvételre nyerjenek alkalmat az önálló hitoktatók, ha majd ezek a kurzusok megszerveztetnek; egyelőre ajánlható nekik a vallástanári konferenciákon való részvétel. 6. A vallástanári óráknak hatalmi szóval a javaslat szerint egy időpontra helyezése megoldhatatlan pedagógiai nehézséggel járna.“

Érdemben a javaslatokra nézve alig lehetne ma is más véleménye egyházkerületünknek, mint volt a juniusi közgyűlésen, mivel azonban a vallástanítás ügye égetően fontos s a hitoktatók ügye valamilyen formában megoldást követel, és az alsóborsodi egyházmegye ismét kéri e javaslatoknak az egyetemes konvent elé terjesztését, nincs semmi akadálya annak, hogy e javaslatok egyházkerületi közgyűlésünk juniusi határozatával együtt az egyetemes konvent elé terjesztessenek. Egyben mély tisztelettel kéri egyházkerületünk az egyetemes konventet, hogy a hitoktatás kérdésének egész komplexumát az országos zsinat elé terjeszteni méltóztassék.

178. Az abaúji és alsóborsodi egyházmegyék panasz tárgyává teszik, hogy az u. n. bolettatörvény intézkedései folytán egyházaink és belhivatalnokaink, amennyiben nem gazdálkodnak, mint bérbeadók, a haszonbérleti buza minden métermázsája után 3 P károsodást szen-

vednek; megkerestetni kérik azért az egyetemes konvent útján a m. kir. kormányt, hogy az egyházak és javadalmasaik haszonbérletből folyó búza és rozs jövedelme a boletta alól mentesíttessék, vagy amennyiben ez a bérlők érdekei miatt nem volna lehetséges, a károsodásért megfelelő államsegélyben részesíttessenek.

Közgyűlésünk az abaúji és alsóborsodi egyházmegyék javaslatait, a bollettatörvénynek egyházunk s javadalmasaink érdekeinek megfelelő módosítása tárgyában, teljes egészében magáévá teszi annyival is inkább, mivel egyházaink s behivatalnokaink nem kényelemszeretetből nem gazdálkodnak, hanem azért, hogy vallás-erkölcsi, kulturális s nemzetépítő hivatásainknak minél inkább megfelelhessenek, méltánytalan dolog lenne tehát, hogy ezekért, a köznek végzett önzetlen szolgálatokért, jutalmúl anyagi károsodásban legyen részük, államsegélyeink valorizátlanságából s mind kisebb és kisebb összegben történendő kiutalásából származó sérelmeink mellé a mai súlyos anyagi helyzetben ez az újabb sérelem is társúl adassék.

Felkéri azért közgyűlésünk az egyetemes konvent elnökségét, hogy ez egyetemes érdekű egyházi ügyben a m. kir. kormánynál a boletta törvény módosítása ügyében legsürgősebben eljárni kegyeskedjék.

179. Az alsózempléni egyházmegye a nehéz anyagi helyzetét feltáró meggyaszói egyházközség esetéből kifolyólag azzal a kérelemmel fordul egyházkerületünkhöz, hogy egyházaink különféle államsegélyeinek teljes értékben való valorizálása, — terheinek csökkenése — s a mai gazdasági viszonyokhoz való arányosítása érdekében tegyen előterjesztést az egyetemes konventhez s konventünk útján a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz.

Kögyűlésünk szomorúan látja, hogy a mind súlyosabbá váló gazdasági helyzetben egyházaink nagy része sorvasztó tehetetlenségben vergődik, az „atra cura,“ a sötétlő gond ott borong már nemcsak az egyes ember homlokán, hanem egyházaink s iskoláink fölött is. Az államkormány évek óta meg-megújuló kéréseink elöl, — törvényileg biztosított államsegélyeink valorizálása iránt —, nemcsak elzárkózik, hanem újabban mind több és több terhet rak vállainkra, ami egyet jelent teherbíró képességünk összeroppanásával, költségvetésünk teljes felborulásával, végeredményében kulturális feladataink lehetetlenné tételével. Azért közgyűlésünk ebben az utolsó órában, amig egyrészt a legszigorúbb takarékosagra, minden improduktív kiadás, befektetések mellőzésére, egyházi tiszteletdíjak megvonására utasítja az egyházakat, az egyházmegyéket pedig szükségleteik csökkentését célzó újabb megállapításra, hogy az egyházak terhei ezáltal is apasztassanak, másfelől felkéri újból az egyetemes konventet, hogy egyházaink súlyos anyagi helyzetének föltárásával illetékes helyen sérelmeink orvoslása iránt eljárni méltóztassék.

180. Az alsózempléni egyházmegye panasz tárgyává teszi, hogy az elemi iskolai tankönyvek beszerzése a mai nehéz megélhetési viszonyok között az utóbbi időben mind gyakoribb tankönyváltoztatások miatt is, elviselhetetlen terhet jelent a tanítató szülékre s ez a körülmény bénító hatással van a tanítás eredményességére, intézkedést kér azért abban az irányban, hogy a tankönyvek ára leszállíttassék, hogy azokat a mai súlyos gazdasági és értékesítési viszonyok között élő falusi lakosság is megvásárolhassa.

Közgyűlésünk az alsózempléni egyházmegye aggodalmait az elemi iskolai tankönyveknek drágasága, s ez okból való nehezen beszerezhetése miatt teljesen osztja s ezt az ügyet bölcs megfontolás és intézkedés céljából az egyetemes konventre terjeszti fel.

181. A gömör-tornai egyházmegye, esperesének jelentése alapján, előterjeszti, hogy az államkormány újabb rendeleteiben a jus advocatiae megszorításai foglaltatnak s eme jogkorlátozások miatt, anyagi erők hiányában, nagy áldozattal létesített s közjóra irányuló intézményeink elsorvadnak, mivel egyházainknak nincs módjában teljes mértékben behajtani a törvényesen kivetett egyházi járulékokat.

Egyházkerületünk a jus advocatiae-nak egyházi adózásunkat érintő kérdésével már foglalkozott a folyó évi tavaszi gyűlésében 83. jkvi számú határozatával s egyházi adózási autonomiánkban lefektetett jogaink csorbíthatlan fenntartása érdekében kérelemmel fordult az egyetemes konventhez, azért ezúttal újabb intézkedés szüksége nem forog fenn.

182. A gömör-tornai egyházmegye felterjesztéssel fordul egyházkerületünkhöz aziránt, hogy tegyen előterjesztést az egyetemes konvent útján a m. kir. kormányhoz az iskolafenntartó egyházakat terhelő nyugdíjintézeti járulékoknak a politikai községre való kötelező áthárítása tárgyában, mivel teljesen méltánytalan, hogy a községek és állam helyett az iskolafenntartás csaknem összes terheit viselő egyházak a nyugdíjintézeti járulékok elbirhatatlan terheivel is sújtassanak.

Mivel az egyetemes konvent, a tanítói nyugdíjjárulékoknak a politikai községre való kötelező áthárítása tárgyában,

a folyó évi tavaszi gyűlésének 359. jkvi számú határozata szerint megkereséssel fordult a m. kir. vallás- és közoktatásügyi, valamint a m. kir. belügyminiszter urakhoz, újabb előterjesztés szüksége ezúttal nem forog fenn, utasítja azonban közgyűlésünk az érdekelt egyházakat, hogy az évi nyugdíjintézeti terheknek áthárítása ügyében forduljanak a politikai községhez s elutasítás esetén további felebbezéssel igyekezzenek az egyházi álláspontnak érvényt szerezni, hivatkozva a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 41,908.—VIII—1927. sz. rendeletére, mely kimondja, hogy „minden politikai községnek kötelessége a községben levő felekezeti iskolát támogatni s az ehhez szükséges fedezetéről költségvetésében gondoskodni...“

183. A gömör-tornai egyházmegye az egyetemes konvent 285 930. számú határozatát, amely kimondja, hogy „jövőben az egyházközségektől érkezett javaslatot vagy felterjesztést csak akkor vesz tárgyalás alá, ha az nem közvetlenül, hanem az egyházmegye és egyházkerület útján terjesztetett a konvent elé,“ — kéri odamódosítani, hogy az égetően szükséges és sürgős ügyek jövőben is közvetlenül legyenek felterjeszhetők a konventre, mivel a közbenső fórumokat sokszor nincs idejük sorba járni a kérvényezőknél.

Közgyűlésünk a gömör-tornai egyházmegye kérelme felett napirendre tér, mivel a szó alatti konventi határozat a jó rend érdekeit szolgálja, a kivétel engedélyezése csak tág teret nyitna minden kérvényezőnek arra, hogy a saját ügyét minden esetben sürgősnek nyilvánítsa.

184. A gömör-tornai egyházmegye egyházkerületi közgyűlésünknek 78—1930. számú elutasító határozata

ellenére is újólag azzal a kéréssel fordul egyházkerületünkhöz, hogy a tisztviselői előlegkölcsönöknek a lelkészek részére leendő kiutalása iránt tegyen előterjesztést az egyetemes konvent útján a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz.

Közgyűlésünk az államháztartás mai súlyos helyzetének ismeretében még kevésbé látja a lelkészi kar tisztviselői előlegkölcsön útján leendő segélyeztetésére irányuló akciót célirányosnak és kivihetőnek, azért a gömör-tornai egyházmegye vonatkozó kérelme felett újólag napirendre tér.

185. A gömör-tornai egyházmegye felterjesztést intéz egyházkerületünkhöz az iránt, hogy a tanítói lakások, valamint földingatlanok adó és illetékegyenérték alól való mentesítése iránt tegyen egyházkerületünk előterjesztést az egyetemes konvent útján az államkormányhoz, mert nem méltányos, hogy az állam helyett nagy áldozattal iskolákat fenntartó egyházaink az államnak adózzanak azok után az ingatlanok után, amelyek egyedül az iskolák fenntartási céljait szolgálják.

Mivel az egyetemes konvent, folyó évi tavaszi gyűlésének 358/1930. jkvi számú határozata értelmében, a tanítói lakások, földingatlanok adó és illetékegyenérték alól való mentesítése tárgyában már előterjesztéssel fordult a m. kir. pénzügyminiszter úrhoz, kérve a megfelelő törvényhozási úton leendő sürgős intézkedést, — ezúttal újabb felterjesztés szüksége nem forog fenn.

186. A gömör-tornai egyházmegye pártoló javaslattal terjeszti fel a csekély népességű s templomépítés folytán nagy adóssággal küzdő bánrévei fiókegyháznak egyházkerületi segély iránti kérvényét.

Közgyűlésünk a bánrévei fiókegyháznak segély iránti kérvényét leteszi véleményezésre a pénzügyi választmányhoz.

187. A gömör-tornai egyházmegye pártoló javaslattal terjeszti fel az imolai egyháznak a Gusztáv Adolf egylethez segély elnyerése iránt intézett kérvényét.

Közgyűlésünk a csekély népességű, nehéz anyagi helyzetben lévő imolai egyház kérvényét, a Gusztáv Adolf egylettől leendő segélyeztetése iránt, a legmelegebb ajánlással terjeszti fel az egyetemes konventre.

188. A gömör-tornai egyházmegye pártoló javaslattal terjeszti fel az imolai egyháznak 1500 P tőkekamatsegély iránti kérvényét. A 289 lelket számláló, szegény egyház önerejéből egyházi épületeit megépíteni képtelen, ezért kéri a tőkekamatsegélyt.

Közgyűlésünk az imolai egyház tőkekamatsegély iránti kérvényét a felterjesztő egyházmegye útján visszateszi a nevezett egyházhoz, mivel a tőkekamatsegélyben részesülő egyházak sorozata a 403—1930. jkvi számú konventi határozattal már lezárattott, új segélyezési ciclus pedig még nem nyílt.

189. Egyházkerületi gyűlésünk 7/1929. jkvi számú határozatával Gombos Imre kistokaji lelkészt szavazatnemadás miatt 20 P bírságban marasztalta el. Nevezett lelkész közgyűlésünkhöz intézett beadványában kéri e bírság törlését, becsatolván a hejőcsabai póstahivatal hiteles igazolványát arról, hogy a kérdéses szavazatlapot tartalmazó levelet a püspöki hivatal címére idejében feladta; kéri a törlést azon a címen is, hogy mint hatgyermekes családapa, a 20 P bírság lefizetésével nagyon érzékenyen sújtatnék.

Közgyűlésünk Gombos Imre kistokaji lelkészt a 20 P bírság megfizetésének kötelezettsége alól — elfogadva igazoló jelentését, — felmenti.

190. Az egyes egyházmegyékből a következő lelkész-, tanító- és tisztviselőválasztások s változások jelentetnek be:

Az alsózempléni egyházmegyében Benke Kálmán ondi lelkésszé; Varga Gyula csobaji tanítóvá, Bóbis Jolán sárospataki ovónővé; dr. Csontos József világi főjegyzővé választattak.

Közgyűlésünk mindeme választásokat tudomásul veszi s a megválasztottaknak az egyházi életnek szélesebb mezőin való munkásságára Istennek megsegítő és áldó kegyelmét kéri.

191. A felsőborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a mályinkai egyháznál újonnan szervezett II-od tanítói állás díjlevelét megerősítés végett.

Egyházkerületi közgyűlés a mályinkai egyház újonnan szervezett II-od tanítói állás díjlevelét arra való tekintettel, hogy a díjlevelben foglalt javadalom a beterjesztett törvényhatósági véghatározatban foglaltaknak megfelelően és szabályszerű egyházközségi, presbiteri és közgyűlési határozatokon alapul, jóváhagyja és megerősíti.

192. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a tiszakarádi egyház által 1929 június 16-án alkotott lelkészi díjlevelet egyházkerületi jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy ezen megerősítés végett felterjesztett ezen lelkészi díjlevél 1896 október hó 28-án tartott egyháztanácsi gyűlés jegyzőkönyvéből kitűnő és a becsatolt 1907. évi december hó 17-én tartott presbiteri gyűlés jegyzőkönyvében is foglalt régi lelkészi díjlevél 2. pontjában fölvetett 520 forint tőkepénzt, illetve kamatait, mint javadalmat nem tartalmazza és sem a presbiteri, sem a közgyűlési mostani jegyzőkönyvekből, sem a felterjesztésből nem tűnik ki, hogy ezen javadalom mely okból nem foglaltatik az új díjlevélben, érdemleges határozat előtt az iratokat kérvényező egyházhoz e tárgyban leendő jelentéstétel, esetleg a díjlevél ezirányú kiegészítése végett visszaküldi.

193. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a sajóhidvégi egyház, mint eladó, másrészt Pozsgai Gyula és 25 társa között a sajóhidvégi 40. sz. tkvi betétben 136. hrsz. alatt felvett ingatlanra 1928 július 19-én, valamint a Munk Soma és neje, mint eladók, továbbá a nevezett egyház, mint vevők között a sajóhidvégi 6. sz. tkvi betétben 1646 17. hrsz. 2 hold 804 □-öl területű ingatlanra 2.400 P vételárban való vételére 1928 július 18-án létrejött szerződéseket felsőbb jóváhagyás végett.

Egyházkerületi közgyűlés sajóhidvégi egyház, mint eladó és Pozsgai Gyula és 25 társa, mint vevők között a sajóhidvégi 40. tkvi betétben 136. hrsz. sz. a felvett ingatlanra 1928 jul. 19-én, másrészt a nevezett egyház, mint vevő és Munk Soma és neje, mint eladók között a sajóhidvégi 6. tkvi betétben foglalt 1646 17. hrsz. a. ingatlanra 1928 július 18-án létrejött két rendbeli adás-vevési szerződést, miután azok

az egyházközség szerveinek szabályszerűen létrejött határozatán alapúlnak, e részben korábban elrendelt hiányok pótolva lettek, — úgy az egyház eladása, mint vétele kellően indokolva, az adás-vétel tárgyát képező ingatlanok értéke helyhatóságilag bizonyítva van, jóváhagyja és megerősíti.

194. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán jóváhagyás végett felterjeszti a bodrogkereszturi egyház kérelmét, amelyben nevezett egyház a becsatolt presbiteri és közgyűlési határozatai alapján templomának javítása céljára szükséges 4.000 P és kántorlak építéseinek céljaira 8.000 P kölcsön felvételéhez kér jóváhagyást; az előbbit 1930. évvel kezdődő 5 éven át eszközlendő 100%-os egyházi adó felemeléséből, az utóbbit az egyetemes konvent által engedélyezett 32 éven át tartó évi 400 P tőkekamat-szegélyből kívánja visszafizetni.

Egyházkerületi közgyűlés kérvényező egyház által szabályszerűen elhatározott 4.000 P templomjavítási és 8.000 P kántorlak építési kölcsönhöz és az előbbi visszafizetésére elhatározott adófelemeléshez a jóváhagyását megadja.

195. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a tarcali egyház kérelmét, amelyben megjavult helyzetére tekintettel, az előzően fölvenni óhajtott 14.000 P-ös hosszúlejáratú kölcsön helyett 5.000 P rövidlejáratú kölcsön felvételéhez, amely kölcsönből templomjavítási kiadásait kívánja fedezni, kér hozzájárulást.

Egyházkerületi közgyűlés tudomásul veszi, hogy a tarcali egyház az előzően egyház főhatósági jóváhagyással elhatározott 14.000 P hosszúlejáratú kölcsön helyett változott vagyoni viszonyai folytán csak

5.000 P rövidlejárátú kölcsönt óhajt fölvenni s a kölcsön felvételéhez a jóváhagyást megadja.

196. Halász Gábor poroszlói lakos, aki a mellékelt bizonyítvány szerint az 1925—1928. években a St.-andraei Bibliai iskolát elvégezte, a diakonusi vizsga letételére kér engedélyt. Csatolja kérvényéhez kereszt- és házassági levelét, népiskolai és Bibliai iskolai bizonyítványát, ref. egyházi tagságáról a poroszlói lelkész által kiállított bizonyítványt, amelyek nemcsak a szükséges adatokat igazolják, hanem azt is, hogy a folyamodó egyházunknak hitbuzgó és a gyülekezeti munkában máris tevékenyen működő tagja. A folyamodó jelenleg a Skót Bibliatársulat alkalmazottjaként, mint bibliárús működik.

Egyházkerületi közgyűlésünk a folyamodónak a diakonusi vizsgának, illetőleg az egyetemes konvent 1929. évi 60. sz. határozatának megfelelőleg, a diakonusi különbözeti vizsgálatnak a letételét engedélyezi s idejéül a legközelebbi lelkészképesítő vizsgálat időpontját állapítja meg.

197. Juhász László, gömör-tornai esperes, visszapillantást vet a tárgysorozat letárgyalása után a tárgyalás rendjére, annak zavartalan menetére, a mi lehetővé tette, hogy aránylag rövid idő alatt a bő tárgysorozat letárgyalható volt. Ezt az eredményt az elnökség biztos vezetésének, alapos tárgyi ismeretének és bölcs irányításának tudja be s indítatva érzi magát, hogy úgy a maga, mint a közgyűlés nevében kifejezze gyűlést vezető főgondnokunk, a mi büszkeségünk és dicsekedésünk iránti háláját és Cziáky Endre püspök-helyettesnek lelkeket magával ragadó, gyűlést megnyitó imájáért a mindenki lelkéből feltörő köszönetet.

A közgyűlés meg-megújuló helyeslése által szentesített eme nyilatkozatra Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok válaszolva, az érdem jó részét szerényen a

jól felkészült előadókra s magára a közgyűlés lankadatlan érdeklődésére és tárgyilagosságára hárítva át,

Isten áldását kérve a végzett munkára, a közgyűlés alkotó tagjaira és az anya-szentegyházra, a gyűlést bezárja.

Mindezek a jegyzőkönyvi pontok a közgyűlés által hitelesítették.

Kmf.

Dókus Ernő,
egyh. ker. főgondnok,
világi elnök.

Cziáky Endre,
püspökhelyettes,
lelkészi elnök.

Janka Károly,
egyh. ker. lelkészi főjegyző.

II. Bírósági ügyek.

1930 október 30.

I.

Egyházkerületi fegyelmi bíróság, mint felebbviteli bíróság Doktor Gyula sajkókazinci lelkész nyugdíjazása ügyében, Doktor Gyula felebbezésére, a felsőborsodi egyházmegye ítéletét feloldotta és az I. fokú bíróságot a vizsgálat kiegészítésére s ez alapon újabb ítélet hozatalára utasította.

II.

Egyházkerületi közigazgatási bíróság, mint felebbviteli bíróság, a felsőborsodi bíróságnak Demeter Bertalan lelkész és a boldvai egyházközség egymás elleni panaszában hozott ítéletét részben megváltoztatta és Demeter Bertalan javára a boldvai egyházzal szemben 165 P 69 fillért ítelt meg, egyebekben az I. fokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

III.

Egyházkerületi közigazgatási bíróság, mint felebbviteli bíróság az abaúji egyházmegye közigazgatási bíróságának ítéletét, melyben Schönviczky Sándor tanítónak a szalai egyház elleni követelését elutasította, helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Az egyes pontokat jegyezték:

Janka Károly lelkeszi főjegyző a 103—112, 174, 197. és 198. pontokat.

Marton János lelkeszi aljegyző a 113—117/II, 175—177, és 196. pontokat.

Lengyel István lelkeszi aljegyző a jelenvoltakat, a 104/a és 178—190. pontokat.

Domby László világi főjegyző a 124—158. pontokat.

Dr. Horváth Zoltán világi aljegyző a 191—195. pontokat.

Szilva István népiskolai tanügyi bizottsági előadó a 159—173. pontokat.

Dr. Enyedy Andor belmissziói előadó a 118—123. pontokat.

Tárgymutató.

Jelenvoltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

103. Cziáky Endre püspökhelyettes imádsága.
104. Gyűlés megnyitás.
- 104/a. Az elmaradt tagok igazolása.
105. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok üdvözlése főgondnoki áldásos működésének 20 éves fordulója alkalmából.
106. Kormányzó Úr Ófőméltóságának köszönete hódoló tisztelettel fogadtatik.
107. Gróf Dégenfeld Pál, Tornallyai Zoltán és az erdélyi ref. egyházkerület köszönetet mondó levelei iratárba tételnek.
108. Barabási Kun József főiskolai igazgató-tanácsos eskütétele.
109. A bírósági ülés helyének és idejének kihirdetése.
110. Elnökségi előterjesztésekre hozott határozatok:
 1. Dr. Révész Kálmán püspök iránti szeretetnyilvánítás.
 2. Dr. Regéczy József emléke megörökíttetik.
 3. A sárospataki főiskola 400-os fennállásának megünneplésére a határidő kitűzetik.
 4. A főiskolai jubileumi nagybizottság kiegészítése.
 5. Egyházkerületi elnökség körlevél kibocsátására kéretik fel a gazdasági válság által teremtett helyzetre való figyelemmel.
111. Az egyházkerületi pénztárnak dr. Kovács Kálmán kezelésébe történt átadása tudomásul vétetik s az elhunyt pénztárnoknak példás pontossága az átvételről tett jelentés alkalmából is megállapítatik.

112. A miskolci reálgimnáziumnak rendkívüli fenntartási államsegély iránti kérelme meleg pártolással felterjesztetik.
113. Az egyházkerület véleményes javaslata az egyházi adóról szóló törvénytervezet tárgyában az egyetemes konventhez felterjesztetik.
114. Az egyházkerület véleményes javaslata az egyházi közalapról szóló törvénytervezet tárgyában.
115. Az egyházkerület véleményes javaslata a lelkész-tanítóság és a theologiai tanreform tárgyában.
116. Az alsóborsodi egyházmegyének az „Istentiszteleti Rendtartás“ életbeléptetéséről szóló jelentése tudomásul vétetik.
- 117/I. Az első lelkészképesítő vizsgálatról szóló jelentés tudomásul vétetik és elhatározzatik, hogy első sorban a sárospataki theológián végzetek alkalmazhatók az egyházkerületben segédlelkészekül.
- 117/II. A második lelkészképesítő vizsgálatról szóló jelentés tudomásulvétele mellett az állandó káplántartó egyházak a káplánok elfogadására kötelezettek.
118. A missziói bizottság jelentése tudomásul vétetik és az egyetemes konventhez felterjesztetik.
119. Az egyházak és előljáróságaik figyelme a konventi missziói munkaprogramm bertartására, stb. felhívatik.
120. A konventi missziói szabályzat-tervezet elfogadtatik.
121. Az anyák napjának, esteli istentiszteletek tartásának szüksége megállapítottatik.
122. Felterjesztés a vasárnapi munkaszünet megtartása érdekében.
123. A missziói jelentőívek kérdéseinek az esperesi kérdőívekbe leendő befoglalása helyeseltetvén, annak foganatosítása a konvent figyelmébe ajánltatik.
124. A sárospataki főiskolában végzett hivatalos látogatásokról szóló jelentés.
125. A sárospataki főiskolai tanárok tanulmányutjáról szóló jelentés.

126. Jelentés arról, hogy 5 gimnáziumi helyettes és Boda Béla rendes tanár részére az államsegély kiutalása megtörtént.
127. Vitéz Szabó Aladár lemondása, Orbán Istvánnak helyettes tanáruul alkalmazása tudomásul vétetik.
128. Szertárak átköltöztetéséről, a közszolgálati alkalmazottak ösztöndíjáról, szülei értekezletekről, a gyorsírás-, ének- és zenetanításról, korcsolyapálya létesítéséről, az érettségi vizsgák eredményéről és a gymn. 1929/30. tanév I. félévi állapotáról szóló igazgatói jelentés tudomásul szolgál.
129. A sárospataki főiskola tornacsarnokának modernizálásáról szóló jelentés tudomásul szolgál.
130. Az új fizikai és kémiai terem teljes felszereléséről szóló jelentés tudomásul szolgál.
131. Mozgófényképszínház berendezése a sárospataki főiskolában.
132. A gimnáziumi internátus fejlesztése.
133. Gimnáziumi beiratások eredménye, lelkészek és tanítók magántanuló gyermekeinek tandíjkedvénye.
134. Nagy Ignácné, dr. László Ferenc és dr. Kun Zoltán adománya.
135. Középiszkolai előadó jelentése a sárospataki gimnáziumról.
136. Jelentés a főiskolai gyűjtemények átköltöztetéséről.
137. Jelentés a szépzészet és művészeti gyűjtemény megosztásáról és elhelyezéséről.
138. Az internátus céljaira engedélyezett gyűjtés kötelezettsége alól a köziskolai szék felmentetik.
139. A főiskolai kórház bővítése és egészségügyi berendezésének fejlesztése körül szerzett érdemeiért dr. Kun Zoltán főiskolai orvosnak közgyűlés a legmelegebb elismerését fejezi ki.
140. A főiskola 400 éves jubileumára dalszöveg írása.
141. A főiskola 1929/30. évi zárszámadása jóváhagyatik.
142. A főiskola 1930/31. évi költségvetése megerősítést nyert.
143. Nagy Gusztávné és Pásztor Sámuelné tanárözvegyek részére 200—200 P lakáspénz állapíttatik meg.

144. Istvánháza pusztá nevének Pálóczi Horváth-pusztává történt átváltoztatása tudomásul szolgál.
145. A theol. internátus építkezési költségeihez való hozzájárulás lebonyolításával pénzügyi választmány bíztatik meg.
146. Jelentés a dr. Szoboszlay Gyula végrendeleti hagyományáról.
147. Jelentés az 1905. évben érettségizettek alapítványáról.
148. Jelentés a tanítóképző-intézetbe beiratkozott növendékek számáról.
149. Tóth Mihály gyakorlóiskolai tanító szabadságolása, Zilahy Ferenc helyettes tanárul történt alkalmazása tudomásul szolgál.
150. Szathmáry Ferenc gyakorlóiskolai tanítóvá megválasztatik.
151. A tanítóképző-intézet 1929/30. évi zárszámadása jóváhagyatik.
152. A tanítóképző-intézet 1930/31. évi költségelőirányzata megerősítetik.
153. A tanítóképző-intézeti tanárok gyermekei a főiskolában tandíjmentességet nyernek.
154. Elekes Imre egyházkerületi megbízott jelentése a miskolci leánygimnáziumról.
155. A miskolci leánygimnáziumról szóló jelentés örvendetes tudomásul szolgál.
156. A miskolci leánygimnázium 1930/31. évi költségvetése megerősítést nyer. A költségvetési hiány fedezetére szükséges államsegély iránti kérvény hathatós támogatására közgyűlés az elnökséget felkéri.
157. Jelentés a miskolci reálgimnáziumról.
158. Középiskolai előadó jelentése a miskolci reálgimnáziumról.
159. A népiskolák 1929/30. tanévi állapotáról szóló jelentés.
160. A felsőborsodi és abaúji egyházmegyék által beküldött két tantervtervezet az egyetemes konventhez felterjesztetik.

161. Közgyűlés a dologi tandíjpótló államsegélyek sérelmes visszatartásának megszüntetését sürgeti.
162. A litkai leányegyház példás áldozatkészsége.
163. Az egri egyházhoz felhívás népiskolája megszervezéséhez a fokozatos előkészítések megtételére.
164. Felhívás az alsóborsodi egyházmegyei bíróság elnökségéhez, hogy Domokos Sarolta hejőpapi tanítónő ellen a fegyelmi eljárást indítsa meg.
165. „Az ifjúsági vöröskeresztes csoportok munkakönyve“ c. mű vezérkönyvül ajánlása.
166. A tanítóképző-intézet mindenkori igazgatója az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottságnak hivatalból tagja.
167. Vitéz Nyitray Károly tanmenete.
168. A népiskolai szabályrendelet 62. §-ának kiegészítése.
169. A népiskolai növendékek minél nagyobb számban vezetendők fel a hatodik osztályba.
170. Tóth Kálmán héti tanító az iskolának fokozatosan hat osztályúvá fejlesztésére köteleztetik.
171. Közgyűlés felhívja a tanügyi-bizottságot, hogy az iskolai beiratási díjak felhasználására szabályrendeletet készítsen.
172. Az egyházmegyék és az egyházkerület őszi közgyűlési jegyzőkönyvei a népiskolai tanügyi bizottság tagjainak elküldendők.
173. Az egyházmegyei, egyházkerületi és konventi jegyzőkönyvek a tanítóknak elolvasásra lelkészek által átadandók.
174. A tanítóképző-intézet egyházkerületi képviselőjére szavazás rendeltetik el.
175. A tanítók %-os helyi javadalmánál szenvedett sérelem.
176. Az alsóborsodi egyházmegye azon javaslata, hogy több tanerős iskolákban legalább egy nőtanító is alkalmaztassék, kiadatik az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottságnak.
177. Az egri egyház presbitériumának javaslatai a hitoktatók ügyében.

178. A bolettatörvény módosítása iránti eljárásra az egyetemes konvent elnöksége felkértek.
179. Megkerestetik az egyetemes konvent államsegélyeink valorizálása iránt s utasítatnak egyházaink a legszigorúbb takarékosagra.
180. Elemi iskolai tankönyveink drágasága ügyében felterjesztés.
181. Gömör-Torna előterjesztése a jus advocatiae ügyében újabb intézkedést nem igényel.
182. Gömör-Torna javaslata a tanítói nyugdíjárulokoknak a politikai községekre való áthárítása ügyében újabb intézkedést nem igényel.
183. Gömör-Torna azon kérelme, hogy sürgős esetekben az egyházközségek közvetlenül a Konventhez terjeszthessék fel ügyeiket, elutasítatik.
184. A tisztviselői előleg-kölcsön kivihetetlennek állapítatik meg.
185. Tanítói lakások, földingatlanok, adó és illeték-egyenérték alól való mentesítése ügyében újabb intézkedésre nincs szükség.
186. A bánrévei egyház segélykérvénye a pénzügyi választmányhoz letétké.
187. Imolai egyház kérvénye ajánlással terjesztetik fel az egyetemes konventre.
188. Imolai egyház tőkekamatsegély iránti kérvénye visszatétké.
189. Közgyűlés Gombos Imre kistokaji lelkészt a bírságpénz megfizetése alól feloldja.
190. Egyháztisztviselők választásáról bejelentés.
191. A mályinkai II-od tanítói díjlevél megerősítése.
192. A tiszakarádi díjlevél kiegészítés végett visszaadatik.
193. A sajóhidvégi egyház ingatlan eladása és vétele jóváhagyást nyer.
194. A bodrogkeresztúri egyház kölcsöne jóváhagyatik.
195. A tarcali egyház kölcsönének jóváhagyása.
196. Halász Gábor a diakónusi különbözeti vizsga letételére engedélyt nyer.

197. Juhász László esperes a közgyűlés nevében az elnökségnek köszönetet mond. Elnökség a gyűlést bezárja.
198. A jegyzőkönyv hitelesítése.

II. Birósági ügyek.

- I. Doktor Gyula sajókazinci lelkész nyugdíjazása ügyében a vizsgálat kiegészítése elrendeltetik.
 - II. Demeter Bertalan lelkész és a boldvai egyház-község egymás elleni panasza jogerős elintézést nyert.
 - III. Schönviczky Sándor tanítónak a szalai egyház elleni követelése jogerősen elutasítatik.
-

Betűsoros névmutató.

- Abaúji egyházmegye 160, 178.
" " birósága Bir. III.
Alsóborsodi egyházmegye 112, 116, 163, 176, 177, 178.
" " birósági elnöksége 164.
Alsözempléni egyházmegye 175, 179, 180, 190, 192, 193,
194, 195.
Barabási Kun József 108.
Bánréve 186.
Benke Kálmán 190.
Bernáth Aladár dr. 131.
Bertalan Rózsa 155.
Berzeviczy László 128.
Bóbis István 190.
Boda Béla 126.
Bodrogkeresztúr 194.
Boldva bir. II.
Cziáky Endre 103, 105, 197.
Cigánd 175.
Csontos József dr. 190.
Dávid Zoltán 125, 132.
Demeter Bertalan Bir. II.
Dégenfeld Pál gróf 107.
Doktor Gyula Bir. I.
Dókus Ernő 104, 105, 110, 174, 197.
Domby László 111, 124, 155, 158.
Domokos Sarolta 164.
Dunántúli egyházkerület elnöksége 110.
Eger 163, 177.
Egyetemes konvent 113, 114, 115, 118, 120, 122, 123,
131, 157, 159, 160, 161, 167, 175, 177, 179, 180, 187.
Egyetemes konventi elnökség 112.

- Egyházak általában 110, 117/I—II, 118, 119, 121, 161, 165, 174, 175, 178, 179, 180.
- Egyházkerületi elnökség 110, 156, 174, 197.
- ” népiskolai tanügyi bizottság 160, 171, 176.
- Egyházkerületi pénztár 145, 172, 189.
- ” pénzügyi választmány 111, 186.
- Egyházmegyék általában 110, 113, 114, 115, 117/I—II, 120, 168, 172, 179.
- Elekes Imre 131, 135.
- Enyedy Andor dr. 118.
- Erdélyi László 132.
- Erdélyi ref. egyházkerület 107.
- Esperesek általában 110, 117/I, II, 168.
- Farkasfalvi Farkas Géza 125, 129, 130.
- Felsőborsodi egyházmegye 160, 191.
- ” bírósága bir. I, II.
- Gombos Imre 189.
- Gömör-tornai egyházmegye 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188.
- Gulyás József dr. 125,
- Halász Gábor 196.
- Hallgató Sándor 125.
- Hodossy Béla 104/a.
- Imola 187, 188,
- Jakob Károly dr. 137.
- Janka Károly 124.
- Juhász László 197.
- Kabinetiroda 106.
- Kazinczy Gábor 110.
- Kiss Ernő 104/a.
- Klebelsberg Kunó gróf 125, 126, 129.
- Kovács Dezső 151, 166.
- Kovács Kálmán dr. 111.
- Kun Zoltán dr. 134, 139.
- László Ferenc dr. 134.
- Lelkészek általában 119, 121, 133, 165, 168, 172, 173, 174, 178, 179,
- Lelekészképesítő vizsgáló bizottság 196.
- Litka 162.

- Magyar Tudományos Akadémia 110.
Mályinka 191.
Mátyás Ernő dr. 110, 196.
Megyaszó 179.
Miskolci leánygimnázium 154, 155, 156.
" " tanártestülete 154.
" reálgimnázium 112, 157, 158.
" " tanártestülete 158.
Nagy Gusztávné özv. 143.
Nagy Ignáczné özv. 134.
Novák Sándor 110, 125, 136.
v. Nyitray Károly 167.
Orbán István 127.
Palumby Gyula 128.
Pásztor Sámuelné özv. 143.
Ragályi-Balassa Ferenc báró 104/a.
Rác Lajos dr. 137.
Regéczy József dr. családja 110, 111.
Révész Kálmán dr. 103, 104, 110, 117/I. II.
Sajóhídvég 193.
Sárospatak 131.
Sárospataki főiskola 108, 110, 124-től a 143-ig, 145, 146,
147, 153.
Sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 108, 146.
" gimnázium 124-től 143-ig.
" " tanártestülete 131, 135.
" " tanítóképző-intézet 131, 149, 150, 151, 152,
166, 174.
Sárospataki tanítóképző-intézet tanártestülete 153.
Schönviczky Sándor bir. III.
V. Szabó Aladár 125, 127.
Szabó Ernő 128.
Szabó Erzsébet 155.
Szala bir. III.
Szalay Róbert 141.
Szathmáry Ferenc 150.
Szepessy Zoltán 104/a.
Szilágyi Benő 125.
Szücs István 141.
Tanítók általában 133, 165, 168, 169, 173, 178, 179.

Tarcal 195.
Tárczy Felicides Román dr. 129.
Téglássy András 104/a.
Tiszakarád 192.
Tornallyai Zoltán 107.
Tóth Kálmán 170.
Tóth Mihály 149.
Trócsányi József dr. 141.
Varga Gyula 190.
Zilahy Ferenc 149.
Zsóry György 104/a.
